

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU
BEZPIECZNA GMINA SULECHÓW
ZA ROK 2016

SULECHÓW, dnia 28.02.2017 roku

Bezpieczeństwo to dobro fundamentalne, które ma bezpośredni wpływ na prawidłowe funkcjonowanie organizacji i społeczności. Wspieranie bezpieczeństwa publicznego to poprawa jakości i komfortu życia mieszkańców. Obowiązek ochrony bezpieczeństwa publicznego, jak również poprawy poczucia bezpieczeństwa spoczywa nie tylko na powołanych do tego celu instytucjach takich, jak Policja, czy Straż Miejska. Jest to także sfera działań samorządu oraz wielu organizacji społecznych, jak i pojedynczych mieszkańców.

Realizowany od kilku lat w naszej gminie program „Bezpieczna Gmina Sulechów” (przyjęty do realizacji uchwałą Nr XXXIX/366/2006 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 18 kwietnia 2006 roku) jest wynikiem współpracy wielu środowisk zainteresowanych poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy.

Priorytetowym wyznacznikiem prowadzonych przez sygnatariuszy programu działań jest dążenie do poprawy stanu porządku publicznego oraz wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy, a także uświadomienie ich o potrzebie stałego współuczestniczenia w budowaniu i umacnianiu poprawnych stosunków społecznych. Poszczególne służby i instytucje realizujące cele programu wykonały następujące zadania, mające duży wpływ na poprawę stanu bezpieczeństwa na terenie naszej gminy.

I. Komisariat Policji w Sulechowie.

W 2016 roku Komisariat Policji w Sulechowie kontynuował działania nakreślone w Programie „Bezpieczna Gmina Sulechów”, których głównym celem było ograniczenie przestępczości oraz patologii społecznych. Wskazane w punkcie 11 programu kierunki działań Komisariat Policji w Sulechowie realizował w następujący sposób:

1) W 2016 r. Komisariat Policji w Sulechowie kontynuował współpracę ze Strażą Miejską poprzez wymianę doświadczeń, a także informacji o występujących bieżących zagrożeniach dla porządku publicznego. Realizacja wspólnych patroli, działań, a także zabezpieczeń imprez i uroczystości przyczyniła się do podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców naszej gminy. W 2016 r. policjanci i strażnicy wykonali między innymi **40** wspólnych patroli prewencyjnych.

KP w Sulechowie zorganizował także **81** służb z udziałem innych podmiotów poza-policyjnych w tym:

- ze Strażą Leśną i Strażą Rybacką – 78,
- z Żandarmerią Wojskową – 3.

2) Dzielnicy wraz ze Specjalistą ds. Nieletnich, Prewencji Kryminalnej i Patologii KP w Sulechowie w 2016 r. kontynuowali nawiązaną w latach poprzednich ścisłą współpracę z dyrekcją i pedagogami placówek oświatowych z terenu Gminy Sulechów w zakresie przepływu informacji dotyczących zdarzeń z udziałem nieletnich.

W 2016 r. na terenie miasta i gminy Sulechów ustalono 10 nieletnich sprawców, którzy popełnili 12 czynów karalnych.

Ilość czynów popełnionych przez nieletnich w wybranych kategoriach obrazuje poniższa tabela:

	Ilość sprawców	Ilość czynów
Włamania	0	0
Kradzieże	2	2
Kradzieże samochodów	0	0
Rozboje	0	0
Bójki/Pobicia	5	3
Ustawa o Narkomanii	0	0
Uszczerbek na zdrowiu	0	0
Uszkodzenie mienia	0	0
Ogółem	7	5

Funkcjonariusze KP w Sulechowie dokonywali penetracji miejsc gromadzenia się młodzieży oraz miejsc, w których nieletni mogą stać się ofiarami przestępstw, a także miejsc, w których młodzież może zostać narażona na wpływ zjawisk patologicznych. Działania te przyczyniły się do ujawnienia:

- 3 nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu,
- 4 uciekinierów z domów rodzinnych.

W następstwie oraz w celu zapobiegania zjawiskom patologii wśród nieletnich wystąpiono z wnioskami, zawiadomieniami i interwencjami do:

- Sądów rodzinnych (w 116 przypadkach),
- szkół i innych placówek oświaty i wychowania (w 6 przypadkach),
- służby zdrowia i opieki społecznej (w 4 przypadkach),
- innych instytucji i organizacji (w 4 przypadkach).

3) Dzielnicy i funkcjonariusze Wydziału Kryminalnego dokonywali kontroli skupów złomu, komisów i lombardów na terenie Gminy Sulechów, co utrudniało sprawcom przestępstw i wykroczeń zbycie przedmiotów pochodzących z czynów zabronionych i bezpośrednio wpłynęło na ograniczenie

przestępczości przeciwko mieniu.

4) Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Sulechowie w 2016 roku, poprzez prowadzenie pogadanek z dziećmi i młodzieżą oraz spotkania z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, propagowali zachowania zmierzające do ograniczenia i likwidacji zagrożeń związanych ze zjawiskami kryminogennymi i patologicznymi.

W 2016 r. przeprowadzono 279 pogadanek z dziećmi i młodzieżą oraz 68 spotkań z pedagogami szkolnymi.

5) Wydział prewencji dokonuje rzetelnej oceny stanu bezpieczeństwa poprzez sporządzanie comiesięcznych analiz. Dyslokuje siły i środki w miejsca najbardziej zagrożone przestępstwami i wykroczeniami. Ocenia zagrożenia wynikające z organizowanych imprez z udziałem większej ilości uczestników, wspólnie z organizatorami dąży do podniesienia bezpieczeństwa kierując siły i środki zapewniające ich spokojny przebieg.

W 2016 r. policjanci brali udział, między innymi, w zabezpieczeniu następujących imprez:

- Finału WOŚP,
- Dni Sulechowa,
- Targów Rolniczych i Ogrodniczych w Kalsku,
- Dożynek Gminnych i Sołeckich,
- uroczystości państwowych,
- festynów i jarmarków świątecznych.

W trakcie wielu imprez starano się zapewnić nie tylko bezpieczeństwo uczestnikom, ale także organizowano liczne konkursy dla dzieci, znakowano rowery, rozpowszechniano materiały prewencyjne promujące bezpieczeństwo i prawidłowe zachowania.

6) Kontynuowano współpracę z instytucjami mającymi wpływ na bezpieczeństwo. W szczególności współpracowano z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Komisjami Interdyscyplinarnymi, Związkiem Harcerstwa. Realizowano różnorodne programy prewencyjne przy współpracy placówek oświatowych oraz instytucji działających w obszarze bezpieczeństwa młodych ludzi, których głównym celem było ograniczanie przestępczości i zjawisk patologicznych. Wiedza przekazana w trakcie pogadanek powinna przyczynić się lepszemu przygotowaniu najmłodszych do bezpiecznego życia w szkole, jak i poza placówkami oświatowymi. Działania prewencyjne prowadzone były również w okresie wakacji letnich, jak i ferii zimowych. Spotkania na obozach, koloniach miały na celu przede wszystkim edukację w zakresie profilaktyki

alkoholowej, nikotynowej i narkotykowej. Przedsięwzięcia w ramach programów prewencyjnych realizowane były we wszystkich szkołach, przedszkolach, placówkach zorganizowanego wypoczynku, ośrodkach szkolno-wychowawczych na terenie działania Komisariatu Policji w Sulechowie.

7) Ograniczanie ilości zdarzeń realizowano poprzez kierowanie maksymalnej ilości funkcjonariuszy w miejsca najbardziej zagrożone przestępstwami i wykroczeniami. Służby dyslokowano na podstawie sporządzanych analiz, które uwzględniają czas i miejsca popełnianych czynów. Celem zwiększenia ilości patroli mundurowych na terenie miasta Sulechowa zwracano się o zasilenie do Komendy Miejskiej Policji w Zielonej Górze. Spoza naszego komisariatu najczęściej pełniącymi służbę na terenie miasta i gminy Sulechów byli policjanci z Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Zielonej Górze oraz policjanci z Samodzielnego Pododdziału Policji Prewencji KWP w Gorzowie Wlkp.

8) Policjanci stosowali represje prawne wobec osób, które popełniały rażące wykroczenia. Zestawienie ujawnionych na terenie miasta i gminy Sulechów wykroczeń w wybranych kategoriach przedstawiono w poniższej tabeli:

Wykroczenia przeciwko:	Skierowano wniosków o ukaranie	Nałożono mandatów karnych	Zastosowano środki oddziaływania poza karnego	Ujawniono wykroczeń ogółem
porządkowi i spokojowi publicznemu	14	38	46	98
mieniu	61	79	1	141
przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości	6	414	70	490
obyczajności publicznej	20	75	6	101
urządzeniom użytku publicznego	6	34	10	50
bezpieczeństwu osób i mienia	12	12	8	32

Biorąc pod uwagę cele programu w roku 2017 należy:

- prowadzić działania ukierunkowane na ograniczenie przestępczości pospolitej oraz na zwalczanie szczególnie uciążliwych dla społeczeństwa wykroczeń naruszających spokój i porządek publiczny,
- kontynuować współpracę ze Strażą Miejską i innymi podmiotami poza policyjnymi,
- inspirować do działania i współpracy instytucje pozarządowe mające wpływ na bezpieczeństwo,
- podtrzymać współpracę z dyrekcją i pedagogami placówek oświatowych z terenu Gminy Sulechów, celem dalszego zwalczania zjawisk kryminogennych i patologicznych wśród nieletnich,
- dążyć do wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa społeczności Gminy Sulechów,
- organizować konsultacje społeczne,
- niezwłocznie reagować na sygnały od społeczeństwa nanoszone na Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa.

Działania Policji wpisują się w założenia programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”. Podejmując próbę zmierzenia ich efektywności należy stwierdzić, że Komisariat Policji w Sulechowie w 2016 r. odnotował o 240 przestępstw mniej niż w 2015 r., wszczęto ogółem 873 postępowań przygotowawczych, to jest o 54 mniej niż w roku 2015. Uruchomiony w centrum miasta monitoring oraz planowana jego rozbudowa spowoduje podniesienie bezpieczeństwa osób. Rozbudowa monitoringu może także przyczynić się do zmniejszenia ilości zdarzeń związanych z zaborem lub niszczeniem mienia.

Należy nadmienić, że KP Sulechów realizuje także akcje i programy organizowane przez Komendę Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., a których cele są zbieżne z programem „Bezpieczna Gmina Sulechów”. W roku 2016 do takich działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym należy zaliczyć programy: LUPU, Bezpieczne Ferie, Bezpieczne Wakacje, Bezpieczne Gimnazjum, Zapobieganie Handlowi Ludźmi oraz Wojewódzki Program Antydopalaczowy. W trakcie realizacji programów m.in. omawiana jest odpowiedzialność prawna nieletnich, sposoby przeciwdziałania cyberprzemocy, niebezpieczeństwa związane z uzależnieniami. Celem ograniczenia przestępczości policjanci KP Sulechów biorą udział w akcjach organizowanych na szerszą skalę. Działania te polegają między innymi na wystawianiu skoordynowanych punktów obserwacyjno-blokadowych na drogach, których

głównym celem jest ograniczenie zjawiska kradzieży pojazdów. Celem ograniczenia zdarzeń drogowych policjanci biorą również udział w akcjach „Trzeźwy Poranek”.

Program „Bezpieczna Gmina Sulechów” realizowany przez Policję w dużym stopniu opiera się na działaniach o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym. Działania te przynoszą pozytywne efekty w dłuższej perspektywie. Niewątpliwie podnoszenie świadomości prawnej dzieci i młodzieży oraz wskazywanie realnych zagrożeń przyczynia się do spadku przestępczości, a także wpływa na ograniczenie innych negatywnych zjawisk. Efekty podejmowanych działań o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym są często trudne do zmierzenia. Policjanci KP Sulechów starali się także podejmować działania nieszablonowe, reagując na bieżąco w związku z pojawiającymi się zagrożeniami. Przykładem może być apel Komisariatu Policji do mieszkańców miasta i gminy Sulechów dotyczący sposobów unikania oszustw „na wnuczka”. Apel rozpowszechniano w parafiach za pośrednictwem duchownych. Trudno ocenić jest efekt takich działań, ale jeżeli choć w jednym przypadku udało się ocalić potencjalną ofiarę, to z pewnością warto jest podejmować tego typu przedsięwzięcia.

Trudno jednoznacznie wskazać jak podejmowane w ramach programu działania przyczyniły się do podniesienia bezpieczeństwa mieszkańców. Faktem jest, że w ostatnich latach KP Sulechów odnotowuje spadek ogólnej liczby przestępstw.

W trakcie realizacji programu policjanci napotykali niekiedy na trudności. Wynikały one przeważnie z niewystarczających środków. Podobnie jak w roku 2015, w 2016 r. brakowało funduszy na ulotki, plakaty informujące o zagrożeniach, a także na gadżety podnoszące bezpieczeństwo i uatrakcyjniające dzieciom spotkania z policjantami. Natomiast dzięki zakupom radiowozów współfinansowanych ze środków gmin Sulechów, Babimost, Bojadła i Trzebiechów, poprawiła się baza transportowa, a tym samym mobilność policjantów komisariatu.

W przypadku uchwalenia na kolejne lata podobnego programu, kierownictwo tutejszego komisariatu będzie dokładać wszelkich starań, aby cele i zadania postawione Policji, zostały w pełni zrealizowane. Działania Policji podejmowane wspólnie z innymi podmiotami zwiększają możliwości podnoszenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Miasta i Gminy Sulechów.

II. Straż Miejska.

Bezpieczeństwo i porządek publiczny:

W ramach programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” Straż Miejska w Sulechowie podjęła szereg działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. W związku z tym funkcjonariusze Straży Miejskiej patrolowali m.in. placówki oświatowe, sulechowskie parki, okolice sklepów z alkoholem oraz organizowali liczne akcje prewencyjne np. „Bezpieczna droga do szkoły”, „Pomoc osobom bezdomnym”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”, akcja „Pupil”, która była przeznaczona do właścicieli czworonogów. Na obszarze miasta można było spostrzec zwiększoną liczbę partoli Straży Miejskiej, w roku 2016 odbyło się ich 335.

W dążeniu do silniejszego poczucia bezpieczeństwa funkcjonariusze pojawiali się w tych miejscach, gdzie dochodziło do największej liczby wykroczeń lub mieszkańcy prosili o częstsze pojawianie się patroli, czyli targowisko na ul. Jana Pawła II, boisko na ul. Licealnej, cmentarz komunalny czy uliczki osiedlowe.

W celu zwiększenia skuteczności działań funkcjonariuszy w roku 2016 współpracowaliśmy z innymi służbami mundurowymi. Poniżej rejestr wspólnych patroli:

Nazwa jednostki	Ilość patroli w 2015 r.	Ilość patroli w 2016 r.
- Komisariat Policji w Sulechowie	40	45
Żandarmeria Wojskowa	2	2
Straż Leśna	1	1

Działalność patrolowa:

Każdego dnia, w trakcie służb, funkcjonariusze realizowali przede wszystkim interwencje zgłaszane przez mieszkańców oraz czynności z zakresu ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych w tym pod kątem:

- uniemożliwienia spożycia alkoholu w miejscach objętym zakazem,
- sprawdzanie wieku osób spożywających alkohol;
- kontrolowanie i egzekwowanie przestrzegania przepisów odnoszących się do sprzedaży alkoholu nieletnim i osobom nietrzeźwym,

- patrolowanie miejsc w których, dochodzi do zakłócania spokoju przez gromadzącą się młodzież,
- podejmowanie czynności za naruszenia przepisów drogowych,
- w okresie zimowym przeprowadzano kontrolę osób bezdomnych. Na terenie Gminy Sulechów pozostało 11 bezdomnych, którzy nie chcieli się udać do noclegowni, spali w altankach na ogródkach działkowych i w pustostanach. Osoby te były pod stałą kontrolą Straży Miejskiej.

Kontrołowano posesje osób prywatnych na terenie gminy. Kontrole mają na celu sprawdzenie oraz egzekwowanie przepisów wynikających bezpośrednio z Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy tj. zawarcie umów na wywóz odpadów komunalnych, usuwanie nieczystości ciekłych, wyposażenia nieruchomości w numer porządkowy na posesji itp.

W roku 2016 odbyło się 54 kontrole placówek usługowych na terenie miasta Sulechów w zakresie zawarcia umów na wywóz odpadów stałych. Właściciele firm niezwłocznie po kontroli zawierali takie umowy.

Działania profilaktyczno–edukacyjne:

Strażnicy Miejscy spotykali się z uczniami szkół podstawowych oraz z przedszkolakami. Podczas spotkań uczyli w jaki sposób prawidłowo powinni zachowywać się podczas przechodzenia przez jezdnię. Uczniowie mogli dowiedzieć się również, jakie zagrożenia mogą napotkać podczas pokonywania drogi do szkoły, zapoznawały się z numerami alarmowymi oraz miały możliwość zgłoszenia zdarzenia dyżurnemu w Straży Miejskiej, strażnicy uczyli jak prawidłowo segregować śmieci. W roku 2016 odbyło się 15 pogadanek. Spotkania odbyły się w m.in. przedszkolach „Dobra Wróżka”, „Gucio”, Przedszkole nr 6, Przedszkole nr 7, w Szkole Podstawowej w Brodach oraz z uczniami SP3 w Bibliotece Publicznej Gminy Sulechów, podczas ferii zimowych w Sulechowskim Domu Kultury.

Interwencje:

W roku 2016 funkcjonariusze Straży Miejskiej odnotowali 1463 interwencji, w roku 2015 odbyło się 1531 interwencji.

W ramach poprawy porządku i spokoju publicznego podjęto 4 interwencje. Ujawniono 4 wykroczenia polegające na umieszczaniu plakatów w miejscach do tego nie przeznaczonych bez zgody zarządzającego.

Wykroczenia:	Liczba nałożonych mandatów 2015/2016	Liczba pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Porządek publiczny	1/3	3/1	4/4
Prowadzenie sprzedaży na terenie gminy poza miejscami	2/0	2/0	4/0
Razem	3/3	5/1	8/4

Funkcjonariusze często otrzymują zgłoszenia dotyczące psów. W roku 2016 ujawniono 6 wykroczeń z zakresu niezachowania zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia. Wykroczenia te dotyczyły:

- puszczenia psów bez nadzoru właścicieli,
- wyprowadzania psów w miejscach publicznych bez kagańca oraz smyczy,
- 2 wykroczenia dotyczyły nie sprzątnięcia nieczystości po psie.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożona w 2015/2016	Liczba pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Niezachowanie środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia	11/3	10/3	21/6
Nie sprzątnięcie po psie	4/0	1/2	5/2
Razem	15/3	11/5	26/8

W trakcie kontroli posiadłości osób prywatnych, strażnicy zwracali uwagę, w jaki sposób pozbywają się nieczystości ciekłych oraz czy zaopatrzyli nieruchomość w numer porządkowy. Podczas kontroli odnotowano 31 wykroczeń polegających na termicznym przekształcaniu odpadów poza spalarniami odpadów lub przez spalanie różnych śmieci.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożona w 2015/2016	Liczba pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Nie wyposażenie nieruchomości w urządzenie służące do zbierania odpadów	12/0	3/0	15/0
Pozbywanie się nieczystości ciekłych w sposób niezgodny z ustawą	4/18	2/5	6/23
Spalanie odpadów	4/1	2/7	14/8
Razem	20/19	7/12	27/31

Nie ujawniono wykroczeń publicznych dopuszczających się nieobyczajnego wybryku.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożona w 2015/2016	Liczba pouczeń wystawiona w 2015/2016	Suma 2015/2016
Wykroczenia przeciwko obyczajności	2/0	0/0	2/0
Razem	2/0	0/0	2/0

W roku 2016 odnotowano 16 interwencji dotyczących wykroczeń przeciwko urządzeniom użytku publicznego, 4 interwencje dotyczyły zaśmiecania drogi, ulicy, placu, aż 12 interwencji dotyczyło niszczenia terenów zielonych przeznaczonych do użytku publicznego oraz uszkodzania roślin poprzez postój pojazdów na trawniku.

WYKROCZENIA	Ilość mandatów nałożona w 2015/2016	Ilość pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Zaśmiecanie drogi, ulicy, placu	9/2	1/2	10/4
Niszczanie zieleni	3/9	5/3	8/12
Razem	12/11	6/5	18/16

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w roku 2016 odnotowano 2 wykroczenia, które dotyczyły spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem tj. w parkach, na ulicach, placach oraz w punktach sprzedaży tych napojów.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2015/2016	Liczba pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Spożywanie alkoholu w miejscach objętym zakazem	5/2	0/0	5/2
Usiłowanie	2/0	0/0	2/0
Razem	7/2	0/0	7/2

W roku 2016 odnotowano 25 wykroczeń z zakresu ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, dotyczyło to palenia głównie na przystankach komunikacji publicznej oraz w pomieszczeniach obiektów sportowych czy też ogólnodostępnych miejscach przeznaczonych do zabaw dzieci.

WYKROCZENIA	Liczba mandatów nałożonych w 2015/2016	Liczba pouczeń nałożonych w 2015/2016	Suma 2015/2016
Palenie tytoniu w miejscach objętym zakazem	18/23	0/2	18/25
Razem	18/23	0/2	18/25

W wyniku podejmowanych działań funkcjonariusze Straży Miejskiej uzyskali następujące wyniki:

Wyniki	Suma działań 2015/2016
interwencje załatwione i odnotowane	1531/1463
legitymowane osoby	495/406
osoby ujęte i przekazane Policji	0/0
zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia	1/5
nałożono mandatów karnych	614/203
pouczono sprawców wykroczeń	189/111
sprawy przekazane do sądu	245/14

W ramach akcji „Zima” kontrolowano posesje pod kątem obowiązku usuwania z chodników śniegu i lodu oraz usuwanie zwisających z dachów sopli. Po zaobserwowaniu niebezpieczeństwa każdorazowo funkcjonariusze podejmowali czynności, które miały zwiększyć bezpieczeństwo pieszych.

W okresie zimowym strażnicy monitorowali miejsca, w których gromadzą się osoby bezdomne. Na terenie Gminy Sulechów jest takich osób 11. Podczas wizyt funkcjonariusze starają się namówić takie osoby, aby poszły do przytuliska w Żukowicach koło Głogowa lub do noclegowni w Zielonej Górze. Osoby, które nie wyrażą takiej woli, są pod stałą obserwacją strażników. Podczas zimy przeprowadzano codziennie kontrole przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska. Sprawdzany jest sposób postępowania z odpadami komunalnymi, które często wykorzystywane są jako paliwo i spalane w przydomowych piecach. Funkcjonariusze kontrolują kotłownie i piece osób prywatnych, jak i firm na terenie całej Gminy. W roku 2016 dokonano ok. 60 kontroli na terenie miasta i gminy Sulechów.

Współpraca z wydziałem Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska oraz innymi podmiotami.

Podczas patroli strażnicy zwracali również uwagę na sytuacje wymagające interwencji innych jednostek, a leżące poza zakresem kompetencji Straży Miejskiej. We wszystkich takich sytuacjach zebrane informacje, dokumentacja zdjęciowa zostały przekazane odpowiednim służbom właściwym w każdej sprawie. Dotyczy to m.in. braku oświetlenia na ulicach, przycinania za długich gałęzi utrudniających chodzenie po chodniku, awarii instalacji wodno-kanalizacyjnej itp.

Zabezpieczanie imprez miejskich oraz okolicznościowych świąt.

Tak jak w innych latach strażnicy miejscy zabezpieczali również imprezy plenerowo-rozrywkowe np. WOŚP, Dni Sulechowa, Dożynki Gminne, bieg Kusocińskiego, oraz święta: Konstytucji 3 Maja, Boże Ciało, Wniebowzięcie NMP czy Wszystkich Świętych.

W trosce o bezpieczeństwo mieszkańców zainstalowano w Sulechowie system monitoringu wizyjnego. W roku 2016 uruchomione zostały cztery szybkoobrotowe cyfrowe kamery rejestrujące obraz zdarzeń w centrum miasta oraz na rondzie Józefa Piłsudskiego w Sulechowie.

Do podstawowych zadań monitoringu miejskiego należą:

- ochrona bezpieczeństwa osób i mienia,

- ochrona porządku publicznego,
- pozyskiwanie materiałów dowodowych przy ujawnionych wykroczeniach czy też postępowaniach. Głównym zamierzeniem jest, aby system monitoringu wizyjnego, był obsługiwany przez Straż Miejską, jak i Policję. Pozwoli to na szybkie podejmowanie interwencji.

W roku 2017 strażnicy miejscy w dalszym ciągu będą wykonywali swoje zadania w oparciu o założenia programu „Bezpieczna Gmina”. Zaplanowana jest również rozbudowa monitoringu o kolejne ulice.

III. Komendant Gminny Ochrony Przeciwpożarowej.

W ramach zamierzeń Gminy Sulechów, związanych z poprawą bezpieczeństwa mieszkańców zamieszkujących miasto i gminę Sulechów, opartych o realizację zadań programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” za rok 2016 zaplanowanych było 10 kompleksowych założeń.

Zakres zadań leżący w kompetencjach ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta i gminy był realizowany w szczególności przez 4 Jednostki Operacyjno-Techniczne (JOT) Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Sulechów, tj. Brody, Pomorsko, Kije, Mozów, oraz formację państwową, jaką jest Jednostka Ratowniczo Gaśnicza PSP w Sulechowie. Dodatkowym elementem struktury bezpieczeństwa wspomagającą system bezpieczeństwa Gminy Sulechów jest OSP w Cigacicach.

Jednostki JOT OSP przynależne do Gminy Sulechów wyposażone są w 11 pojazdów ratowniczo-gaśniczych. Są to: 1 samochód gaśniczy ciężki, 3 gaśnicze średnie, 2 ratowniczo-gaśnicze lekkie, 3 gaśnicze lekkie. Ponadto każda Jednostka OSP Gminy Sulechów wyposażona jest w minimalną wymaganą ilość sprzętu pożarniczego i ratowniczego w postaci: motopomp, agregatów prądotwórczych, pilarek do drewna, piły do stali i betonu, drabin pożarniczych, aparatów powietrznych, 3 zestawów hydraulicznych (urządzenia ratownicze firmy LUKAS).

W ramach funkcjonowania programu w roku ubiegłym zrealizowano następujące zadania:

1. Zakupiony został nowy średni pojazd ratowniczo gaśniczy MAN dla OSP KSRG w Kijach. Zakup sfinansowany został w 50% ze środków budżetu gminy i w 50% ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze. Dodatkowo pojazd został wyposażony w podstawowy sprzęt gaśniczy.

2. W zakresie reorganizacji sprzętowej użytkowany przez OSP Kije średni samochód ratowniczo-gaśniczy Iveco Eurocargo przekazany został dla OSP Brody.
3. W celu spersonalizowania zadań ratowniczych na wodach dla straży ochotniczej w Brodach przekazano:
 - przenośne wały przeciwpowodziowe, skafandry do ratownictwa wodnego oraz drobny sprzęt pomocniczy – Gmina Sulechów,
 - łódź Quik Silver wraz z silnikiem zaburtowym – Komenda Miejska PSP w Zielonej Górze,
 - sprzęt osobisty ratowników do działań na wodzie – środki sołeckie.
4. dosprzętowanie jednostek OSP Gminy Sulechów w zakresie organizacji i prowadzenia działań ratowniczych był ograniczony i uzależniony od finansów gminy.

Łączna suma wydatków związanych z usprzętowieniem, doposażeniem w sprzęt ochrony osobistej jak również naprawy bieżące sprzętu i pojazdów jednostek OSP z poza Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego podległych Gminie Sulechów wyniosła około 62.500,00. W roku 2016 zakupiono między innymi:

- 1) Jednostka OSP Pomorsko otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów, funduszu sołeckiego oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:
 - Materiały do adaptacji pojazdu Mercedes Benz na pojazd ratowniczo-gaśniczy.
 - Myjka ciśnieniowa, - fundusz sołecki: 1 szt.
 - Sprężarka - fundusz sołecki 1 szt.
 - Dmuchawa STIHL, - fundusz sołecki 1 szt.
 - Latarki SWAT 6 szt.
 - Agregat prądotwórczy Endress ESE 1 szt.
 - Wężę pożarnicze 4 szt.
 - Buty specjalne BREND BULL 5 szt.
 - Rękawice strażacki 5 szt.
 - Ubranie specjalne ochronne WUS-4/S/G 2 szt.
 - Hełm strażacki VULCAN Calisia MO 2 szt.
 - Kominiarka strażacka 2 szt.

2) Jednostka OSP Brody otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:

- Opryskiwacz spalinowy 1 szt.
- Ubranie koszarowe 4 szt.
- Buty specjalne 7 szt.
- Ubranie specjalne 2 szt.
- Hełm strażacki 2 szt.
- Kominiarka strażacka 2 szt.
- Rękawice strażackie 5 szt.
- Kamizelka asekuracyjna 4 szt.
- Węże pożarnicze 3 szt.

3) Jednostka OSP Cigacice otrzymała w ramach finansowania i współfinansowania Gminy Sulechów oraz ZOSRP Woj. Lubuskiego w Zielonej Górze między innymi:

- Ubranie koszarowe 11 szt.
- Buty specjalne 12 szt.
- Koszulki strażackie 10 szt.
- Ubranie specjalne 1 szt.
- Hełm strażacki 10 szt.
- Kominiarka strażacka 2 szt.
- Rękawice strażackie 10 szt.
- Kamizelka asekuracyjna 4 szt.
- Węże pożarnicze 3 szt.
- Motopompa 1 szt.

4) Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (Kije i Mozów) z pozyskanych środków KSRG (około 20 tysięcy zł) zmodernizowały wyposażenie ratownicze zakupując:

- Wentylatory oddymiające 2 szt.
- Prądownica Turbo 1 szt.
- Urządzenie sygnalizacyjne pojazdu 1 kpl.
- Węże pożarnicze 10 szt.
- Mundur bojowy 4 szt.
- Butla do aparatu OUO 2 szt.
- Czujnik bezruchu 2 szt.
- Rękawice bojowe 16 szt.
- Narzędzie ratownicze Hooligan 1 szt.

- Opryskiwacz wielofunkcyjny spalinowy 1 szt.
4. Na terenie OSP Mozów rozpoczęto prace budowlane związane z rozbudową remizy o pomieszczenia socjalne.
 5. W zakresie zadań związanych z modernizacją bazy sprzętowej pozostałe OSP przeprowadziły drobne naprawy i remonty powierzonych budynków w ramach posiadanych środków gminnych.
 6. W związku z utworzeniem na bazie OSP Brody sekcji ratownictwa wodnego strażacy odbyli spotkania robocze z członkami Ratownictwa Wodnego w Sławie. Uczestniczyli w czterech cyklicznych szkoleniach i akcjach zabezpieczających na terenie województwa lubuskiego.
 7. Zorganizowano zgrupowania gminne związków taktycznych OSP w ramach ćwiczeń taktyczno-bojowych na terenie Nadleśnictwa Sulechów, leśnictwa Brody, Lubuskiego Ośrodka Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w miejscowości Kalsk, na terenie Motelu „Alicja” w m. Krężoły. Jednostki z terenu gminy Sulechów uczestniczyły w prowadzonych ćwiczeniach ewakuacyjnych w poszczególnych miejscowościach biorąc w nich czynny udział. Ponadto Ochotnicze Straże Pożarne uczestniczyły w zabezpieczeniu wszystkich imprez masowych i okolicznościowych odbywających się na przestrzeni roku na terenie miasta i gminy Sulechów.
 8. Podniesiony został stan wyszkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach szkolenia zorganizowanego przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Zielonej Górze przy JRG PSP nr II w Zielonej Górze w zakresie:
 - szkolenie podstawowe ratowników OSP- 9 członków,
 - szkolenie dowódców OSP - 3 członków OSP.

Wszystkie powyższe przedsięwzięcia znacznie podwyższyły jakość działań ratowniczych realizowanych na terenie chronionym, jak również bezpieczeństwo ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Sulechów.

Założenia programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” na rok 2017.

W zakresie realizacji idei programu Bezpieczna Gmina Sulechów należy przedsięwziąć następujące zadania związane z utrzymaniem właściwego stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego mieszkańców gminy.

Nie licząc cyklicznych realizowanych na podstawie statutów Ochotniczych Straży Pożarnych zadań takich, jak bieżące szkolenie i doskonalenie członków, utrzymanie wysokiego poziomu gotowości bojowej jednostek, pozyskiwanie

nowych członków i innych lokalnych zamierzeń organizacyjnych proponuje się wdrożenie następujących zadań:

1. Ochotniczej Straży Pożarnej w Brodach – dosprzętować w zakresie rozszerzonym o sprzęt ratownictwa wodnego.
2. Ochotniczej Straży Pożarnej w Kijach – w ramach specjalizacji w ratownictwie wysokościowym na poziomie podstawowym dosprzętować w sprzęt specjalistyczny.
3. Zakupić niezbędne wyposażenie osobistego umundurowania i uzbrojenia przez jednostki KSRG, OSP Mozów i Kije w postaci: Mozów - 2 kpl. umundurowania specjalnego, rękawice specjalne; OSP Kije zakup - 2 kpl. umundurowania specjalnego, OSP Pomorsko, OSP Brody zakup po 4 kpl. umundurowania specjalnego (buty, rękawiczki, kominiarki).
4. Wymienić trzy bramy garażowe w remizie i wykonać nowe ogrodzenie placu oraz remont suszarni węży pożarniczych w OSP Mozów.
5. Wymienić orynowanie remizy, renowacja dachu i ocieplenie ścian remizy OSP Kije.
6. Zaplanować budowę budynku remizy wraz z garażem dla OSP Cigacice.
7. Zorganizować zgrupowanie gminne połączone ze szkoleniem w zakresie rozwinięcia taktycznego i obsługi sprzętu specjalistycznego z udziałem przedstawicieli i instruktorów z PSP. Udział jednostek KSRG w organizowanych przez JRG Sulechów ćwiczeniach wieloszczeblowych między innymi w zakresie ratownictwa wodnego, wysokościowego, technicznego, oraz samodzielnych działań w czasie pożarów i innych miejscowych zagrożeń.
8. Zorganizować ćwiczenia na obiektach zlokalizowanych na terenie własnego obszaru działania dla wszystkich jednostek OSP oraz ćwiczenia ewakuacyjne w szkołach oraz innych budynkach użyteczności publicznej.
9. Przeprowadzić akcję profilaktyczną na terenie gminy na temat zagrożenia pożarowego.
10. Dążyć do poprawy wizerunku i estetyki terenu jednostek OSP w aspekcie posadzenia krzewów, drzewek, remontu ogrodzeń i postawienia masztów flagowych.
11. Dokonywać okresowych przeglądów wymaganych przez producenta aparatów powietrznych i urządzeń hydraulicznych.
12. Przeprowadzić szkolenie druhow w zakresie: dowódców OSP, naczelników OSP, ratownictwa medycznego (KPP), ratownictwa technicznego, dowódców Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych.

13. Zaplanować i zorganizować uroczystość związaną z 70-leciem powstania OSP Pomorsko i Brody.

Proponowany zakres przedmiotowego planu zostanie omówiony i przeanalizowany na spotkaniach funkcyjnych Jednostek Operacyjno-Technicznych każdej OSP Gminy Sulechów na rocznej odprawie roboczej, po zakończeniu kampanii sprawozdawczej w poszczególnych jednostkach w miesiącach: lutym, marcu 2017 r.

IV. Działania placówek oświatowych i sportowych.

A. Sulechowski Dom Kultury.

Sulechowski Dom Kultury, w zakresie zadań statutowych, pełni rolę administratora obiektów kultury w mieście i gminie Sulechów, oraz koordynuje i organizuje działania kulturalne i imprezy kulturalno-oświatowe, rekreacyjne i rozrywkowe na terenie gminy.

Celem naszej działalności jest pokazanie właściwych i pożytecznych form spędzania czasu wolnego, propagowanie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz stworzenie warunków do ich realizacji. Powyższy cel od wielu lat udaje się osiągnąć poprzez wytyczone zadania przyjęte do realizacji przez Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina. Realizację z zaplanowanych zadań dotyczących programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” i form ich realizacji przedstawiamy w układach tabelarycznych i opisowych.

tab. 1. **AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY SULECHÓW**

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Zaplanowane		Zrealizowane	
			Liczba działań	Liczba uczestników	Liczba działań	Liczba uczestników
1.	Aktywizacja mieszkańców gminy Sulechów	Systematyczne zajęcia w stałych grupach	25	400	45	550
		Konkursy, przeglądy	10	120	46	120
		Warsztat	7	200	26	450
		Wystawy	13	60	25	550

	Prezentacje amatorskich zespołów artystycznych Gminy Sulechów	20	400	43	850
	Koncerty zespołów profesjonalnych	10	1000	25	5000
	Turnieje	20	400	56	1000

Systematyczne zajęcia w stałych grupach.

W minionym roku w 45 grupach realizowano systematyczne zajęcia, w których uczestniczyło 550 osób. W stosunku do zadań zaplanowanych liczba grup wzrosła o 20 grup, a liczba uczestników o 150 osób. Wychodząc naprzeciw potrzebom społecznym, powstały nowe grupy tj.: Joga, Break Dance, Klub gier planszowych, sekcja malarska, studio piosenki, kolejne grupy taneczne i plastyczne. W 2016 roku realizowano zajęcia z zakresu: plastyki, teatru, muzyki, rekreacji, spotkań z przyrodą, spotkań historycznych, komputerowych, warsztatów kulinarnych, edukacyjnych, celem ich było pokazanie atrakcyjnych i pożytecznych form spędzenia wolnego czasu.

Konkursy, przeglądy.

	<u>Konkursy, przeglądy:</u> plastyczne:	15
	wiedzy,	12
	podczas Zlotu Pojazdów,	3
	eliminacje gminne Lubuskiego Konkursu Recytatorskiego	1
	udział: Młodzi Sulechowie „Sulechów włącz się do gry”	1
	gminny przegląd grup kolędniczych i jasełkowych	1
	eliminacje gminne Lubuskiego Dziecięcego Festiwalu Piosenki	1
	eliminacje powiatowe Lubuskiego Dziecięcego Festiwalu Piosenki	1
	eliminacje gminne Lubuskiego Młodzieżowego Festiwalu Piosenki	1
	eliminacje powiatowe Lubuskiego Młodzieżowego Festiwalu Piosenki	1
	eliminacje wojewódzkie Lubuskiego Młodzieżowego Festiwalu Piosenki	1
	przeegląd dorobku artystycznego przedszkoli	2
	konkurs win regionalnych	3
	konkursy w ramach Nadodrzańskich Skarbów	3
	konkursy w ramach Festiwalu Muzyki F.Chopina	1

	konkurs Walentynkowy	1
	Przeegląd Pieśni Maryjnych	1

Warsztaty.

	Warsztaty:	
	-taneczne	6
	-kulinarne	8
	-wokalne	6
	-kuglarskie	1
	-plastyczne	5

Wystawy.

Miejscem realizacji wystaw jest Izba Regionalna w okresie objętym sprawozdaniem zorganizowano 26 wystaw. Były to wystawy: pokonkursowe oraz artystów i amatorów.

Prezentacje zespołów artystycznych Gminy Sulechów i udział w imprezach ponadlokalnych.

Z danych wynika, że odbyły się 43 prezentacje zespołów amatorskich.

Wzbogaciły one uroczystości gminne i ponadlokalne. Sulechowskie zespoły koncertowały m.in. w Kargowej, Bojadłach, Trzebiechowie, Zielonej Górze, Czerwieńsku, Golczewie, Niechorzy, Niegosławicach, Babimoście, Cigacicach oraz w Holandii.

Prezentacje zespołów profesjonalnych.

Wystąpili kabarety: JURKI, Ciach, Kabaret Śląski Grzegorza Stasiaka, Wigry 3 oraz Hierodula, Alosza Awdiejew, Laskowik, Zbigniew Karbowski – uczestnik programu You can Dance, NADIJA, LEMON, New Message, Jan Popis, Giuseppe Amadei, Maria Ludwika Gabryś, Joanna Marcinkowska, Aga Zarian, Charlie Green.

Zrealizowano 26 spektakli teatralnych.

Na scenie wystąpili m.in.: aktorzy Wrocławskiego Teatru Muzycznego, Narodowego Teatru Edukacji im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Teatr Krakowski. W spektaklach udział wzięli uczniowie szkół wszystkich szczebli.

Turnieje.

Turnieje:	
szachowe	6
brydżowe	9
sportowo-rekreacyjne	17
łucznicze	2
gry w kręgle	4
taneczne (Ogólnopolski Turniej Tańca)	1
gier online	2
plenerowych gier planszowych	15

Przy pomocy instruktorów SDK im. F. Chopina powstał projekt „Sulechów – włącz się do gry” zgłoszony przez grupę Młodzi Sulechowianie do konkursu grantowego organizowanego przez TESCO. Sulechów okazał się zwycięzcą konkursu i otrzymał nagrodę w wysokości 5 tys. zł. Dzięki nagrodzie w SDK powstał Klub Gier Planszowych. Członkowie klubu zorganizowali 15 turniejów plenerowych gier planszowych. Aktywizacja mieszkańców prowadzona przez SDK jest gwarancją właściwego sposobu spędzania wolnego czasu, co w efekcie prowadzi do rozwoju osobowości oraz pozytywnych nawyków i zachowań tj. życia bez nałogów i szkodliwych postaw społecznych.

Podczas działań kulturalnych prowadzonych przez SDK w Sulechowie z jednej strony pogłębiły się przyjaźnie oraz relacje między uczestnikami, którzy znali się wcześniej, a z drugiej nawiązano wiele nowych, cennych znajomości. Sulechowski Dom Kultury im. F. Chopina organizując szeroki wachlarz działań kulturalnych, oświatowych, edukacyjnych kładł nacisk na pracę zespołową uczestników oraz sposób ich wzajemnej komunikacji. Grupowe zajęcia wśród dzieci i młodzieży odbywały się zawsze według ustalonych zasad wzajemnego szacunku i tolerancji. Ponadto, imprezy z udziałem osób w różnym wieku służyły nauce nawiązywania nowych relacji oraz kształtowaniu postawy otwartości na drugiego człowieka.

W okresie objętym sprawozdaniem zorganizowano 89 działań, których celem była integracja środowiska wokół ważnych problemów: społecznych, wychowawczych, kulturalnych, prawnych, finansowych, lokalnych. Realizacja odbywała się podczas spotkań, szkoleń, prelekcji, imprez okolicznościowych. Z tej formy skorzystało ok. 3 tys. osób. Ważnymi wydarzeniami, które integrują społeczność lokalną były Dni Sulechowa, Sulechowski Finał Wielkiej Orkiestry

Świątecznej Pomocy, uroczystości państwowe, imprezy charytatywne, spotkania tematyczne.

Dni Sulechowa, podczas których zrealizowano:

- III Drużynowy Turniej w Kręgle o Puchar Burmistrza Sulechowa,
- Przegląd Dorobku Artystycznego Przedszkoli pn. „Dzieci Miastu” pod patronatem Fabryki Nici „Amanda”. W przeglądzie zaprezentowało się 13 sulechowskich przedszkoli z terenu całej gminy.

Największe zainteresowanie wzbudził finałowy dzień obchodów Dni Sulechowa.

Program zawierał:

- III Sulechowski Turniej Łuczniczy zorganizowany przez Lubuskie Centrum Łucznictwa Tradycyjnego,
- Paradę ulicami miasta, a następnie Zlot Motocykli i Pojazdów Zabytkowych pod sulechowskim Ratuszem, na który przybyło ponad 1 000 pojazdów. Wśród uczestników wybrano zwycięzców konkursów, m.in. na „Najciekawszy Pojazd” w kategorii samochód i motocykl i na najlepiej przebraną załogę,
- Prezentację Grupy rekonstrukcyjnej Jednostka Strzelecka 4046 Sulechów im. I SK Commando, która oprócz pokazów broni i sprzętu, zaprezentowała pokaz odbicia zakładników z samochodu zajętego przez terrorystów,
- VII Prezentacje „Nadodrzańskie Skarby”,
- Atrakcje dla najmłodszych, które były udostępnione bezpłatnie,
- Finał Dni Sulechowa -koncerty głównych gwiazd – zespołu Nadija oraz Lemon.

Sulechowski Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Patronat nad imprezą 24 Finałem WOŚP objęli: Burmistrz Sulechowa oraz Przewodniczący Rady Miejskiej. Honorowymi gośćmi byli: Starosta Zielonogórski, Marszałek Województwa Lubuskiego. Finał WOŚP odbył się w dniu 10 stycznia 2016 roku.

Podczas finału zrealizowano:

- koncerty: liczba podmiotów wykonawczych – 22, liczba wykonawców 35 osób,
- aukcje: liczba licytowanych pozycji – 57, uzyskana kwota z licytacji - 11.508,64 zł,
- loterię: uzyskana kwota z loterii – 3.231,17zł,
- wyjazd przedstawicieli środowiska lokalnego do TVP 2.

Inne działania:

- Konkurs na baner WOŚP – organizator SDK,
- Akcja krwiodawstwa – organizator 5 Lubuski Pułk Artylerii w Sulechowie,
- Pokaz sprzętu 5 Lubuskiego Pułku Artylerii i Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP w Sulechowie,
- Turniej sportowy – organizator OSiR,
- Koncert w SP w Cigacicach – organizator sołectwo i SP Cigacice,
- Grochówka – realizacja JW. w Sulechowie,
- Świątełko do nieba – pokaz sztucznych ogni- UM Sulechów,
- Kwesta: organizatorami kwesty byli: Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów, OPS w Sulechowie, Hufiec Babimojsko-Sulechowski ZHP przy wsparciu Straży Miejskiej. Zbiórka odbyła się w Sulechowie i na terenie całej gminy. Do zbiórki włączyły się sołectwa, oraz gminy ościenne: Trzebiechów i Bojadła.

Łącznie Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy w Sulechowie zebrała w 2016 roku kwotę: 69.506 zł.

Wynik zbiórki uplasował Sulechów na drugim miejscu w województwie. Przyjęta formuła realizacji WOŚP w Sulechowie tj. koncerty, aukcje, loteria, imprezy towarzyszące sprawdziła się.

Spotkania tematyczne i szkolenia.

W spotkaniach brały udział różne grupy społeczne. Wiodące tematy dotyczyły edukacji, zdrowia, bezpieczeństwa, kultury. Sulechowski Dom Kultury został jednym z dwunastu w kraju Lokalnym Partnerem Narodowego Centrum Kultury w ramach projektu szkoleniowego DK+ zaprosz nas do siebie! 2016. Dzięki udziałowi w projekcie w Sulechowie odbędą się trzy dwudniowe, profesjonalne i nieodpłatne szkolenia dla kadry z naszego regionu.

Na uwagę zasługuje udział w projekcie „Kultura Tędy” dofinansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach projektu „Bardzo Młoda Kultura”. Udział w nim wzięli instruktorzy, animatorzy i nauczyciele edukacji kulturalnej z terenu gminy. Realizując to zadanie za najważniejsze uważamy integrację społeczeństwa lokalnego wokół istotnych wydarzeń oraz wyzwianie pozytywnych zachowań i emocji a także patriotyzm lokalny.

EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY POPRZEZ ZABAWĘ I ROZRYWKĘ

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Zaplanowane		Zrealizowane	
			Liczba działań	Liczba uczestników	Liczba działań	Liczba uczestników
1.	Edukacja dzieci i młodzieży poprzez zabawę i rozrywkę.	Cykl imprez w ramach ferii zimowych.	10	200	21	450
		Cykl imprez w ramach wakacji.	10	300	80	600
		Wycieczki.	2	80	16	360
		Imprezy plenerowe	5	700	25	2000
		Rejsy statkiem	3	60	1	5
		Turnieje kręglarskie	0	0	6	250
		Spektakle teatralne	26	3000	47	7000
		Klub Gier Planszowych	0	0	25	600

Imprezy rekreacyjno-edukacyjne realizowane podczas imprez plenerowych m.in.:

DNI SULECHOWA, Międzynarodowy Dzień Dziecka, Dożynki wiejskie, Przeglądu Dorobku Artystycznego Przedszkoli, na uwagę zasługuje:

Dzień Dziecka w amfiteatrze Sulechowskiego Domu Kultury im. F. Chopina, który odbył się pod patronatem firmy MB Pneumatyka Małgorzaty Bieniaszewskiej. Najmłodszy skorzystali z mnóstwa atrakcji: zamki zjeżdżalnie, konkursy dotyczące bezpieczeństwa realizowane przy współpracy Komisariatu Policji z Sulechowa, tworzenie robotów z klocków Lego-robotyka, Turniej Przyjaciół Piłki Nożnej oraz pokazowe zajęcia piłkarskie prowadzone przez Akademię Piłkarską Lech Sulechów, specjalne konkursy, m.in. malowania kredą oraz na firmową maskotkę, przejażdżki quadami z Rally Team, drużyną MB Pneumatyk, pokaz sulechowskiego judo oraz blok artystyczny „Rozśpiewany Sulechów”.

Klub Gier Planszowych

Przy pomocy SDK w Sulechowie powstał projekt „Sulechów – włącz się do gry” zgłoszony przez grupę Młodzi Sulechowianie do konkursu grantowego organizowanego przez TESCO. Sulechów okazał się zwycięzcą konkursu i otrzymał nagrodę w wysokości 5 tys. zł. Dzięki nagrodzie w SDK w Sulechowie powstał Klub Gier Planszowych. Spotkania odbywają się jeden raz w tygodniu i stwarzają warunki do nawiązywania serdecznych kontaktów.

Zimowy wypoczynek „Bezpieczne ferie”.

W tym okresie prowadziliśmy różne działania kulturalno-oświatowe, rekreacyjne, zabawowe. Z naszych zimowych propozycji skorzystało ok. 550 osób. Najbardziej atrakcyjne okazały się działania kulturalne tj.:

- wycieczki autokarowe do Centrum Nauki Keplera i Centrum Przyrodniczego w Zielonej Górze. Zrealizowano 3 wycieczki, udział w nich wzięło **150 osób**,
- cykl imprez kulinarnych Mistrz Kuchni pn. „Zimowe gotowanie”,
- wycieczka do lasu pod hasłem „Dokarmiamy zwierzęta”, współorganizowana z Nadleśnictwem Laskowo,
- dziecięcy bal karnawałowy – **50 uczestników**,
- projekcje bajek – **120 widzów**,
- wycieczki edukacyjne po Sulechowie,
- teatr japoński KAGUYAHIME „Od Pełni Do Pełni”- **100 widzów**.

Letni wypoczynek „Bezpieczne wakacje”.

W okresie wakacji prowadziliśmy różne formy działalności kulturalno-rekreacyjnej. W naszych działaniach udział brały dzieci i młodzież przebywająca w okresie wakacji w mieście. Realizację zadań oraz liczbę osób, która z nich skorzystała, przedstawiamy w układzie tabelarycznym.

Działania kulturalno-rekreacyjne – AKCJA LATO 2016

Lp.	Rodzaj zajęć	Termin	Liczba uczestników	Miejsce	Liczba działań
1.	Koncert New Message	1.07.2016	100	Górzynkowo	1
2.	Recital uczniów Szkoły SONATINA	1.07.2016	100	Górzynkowo	1

3.	Kino plenerowe „Spacer w chmurach”	1.07.2016	100	Górzycowo	1
4.	Flis Odrzański -koncert -rajd rowerowy -zabawa taneczna -turniej sportowo- rekreacyjny	2.07.2016	400	Cigacice	4
5.	Turniej gier online	5.07.2016 23.08.16	20	SDK	2
6.	Warsztaty Decoupage	6.07.2016 19.08.16	50	SDK	2
7.	Wakacyjny Mistrz Kuchni	7.07.2016	20	Kawiarnia Delicjusz	1
8.	Otwarta Zagroda -turniej sportowo- rekreacyjny dla dzieci	9.07.2016	60	Kłępsk	1
9.	Zajęcia plastyczne	12,21.07. 2016 10,24.08. 2016	50	SDK	4
10.	Wycieczka autokarowa- Boszkowo -udział w zajęciach „Chatka Pradziadka” -spacer-zwiedzanie okolicy	13.07.2016	30	Boszkowo	2
11.	Poznaj lepiej swoje miasto-wycieczki piesze z przewodnikiem	9,16,23,30. 07.2016 7,14,21.08. 2016	40	Sulechów	7
12.	Warsztaty kuglarskie -pokazy -taniec ognia -gry i zabawy	18.07.2016	50	Park SDK	3
13.	Wycieczka autokarowa Park Krasnała	19.07.2016	30	Nowa Sól	1
14.	Muzyczne wakacje	20,27.07. 2016	30	SDK	2

15.	Widowisko dla dzieci MAGIC SHOW	22.07.2016	60	s.widowiskowa SDK	1
16.	Plenerowy Klub Gier Planszowych	25,29.07. 2016 1,5,8,12.31. 08.2016	230	Zaułek przy Zborze	7
17.	Wycieczka autokarowa -Planetarium -Centrum Przyrodnicze	26.07.2016	30	Zielona Góra	2
18.	Wakacyjny Mistrz Kuchni -Mistrz Pierogów	28.07.2016	20	Restauracja ANIOLY	1
19.	Festiwal Kultury Nad Odrą Koncert Charlie Green Krzysztof Puma Piasecki Łukasz Gorczyca Adam Grzelak Jacek Prokopowicz	29.07.2016	300	Cigacice	1
20.	Rejsy statkiem LAGUNA	2.08.2016	8	Cigacice	1
21.	Kolorowani XXL	8.08.2016	10	SDK	1
22.	Wycieczka autokarowa Rejon Umocnień	9.08.2016	25	Międzyrzecz	1
23.	Wakacyjny Mistrz Kuchni	11,18.08. 2016	10	SDK	2
24.	Rozgrywki w bilarda	6,21.07. 2016 3,8.08. 2016	30	SDK	4
25.	Udostępnianie sali bilardowej i gier komputerowych.	lipiec/ sierpień	100	Zamek	20
26.	Kiściozjazdy Impreza plenerowa	14.08.2016	100	Górzynkowo	1

27.	Happening „Sulechów oczami dziecka” malowanie na folii	16.08.2016	20	Amfiteatr	1
29.	Foto Day dla najmłodszych	17.08.2016	20	SDK	1
30.	Gry i zabawy sprawnościowe	22.08.2016	30	Amfiteatr	1
31.	Warsztaty plastyczne	24.08.2016	20	SDK	1
32.	Dzień Kwiatów	25.08.2016	20	SDK	1
33.	Kino plenerowe Film ”ROBIN HOOD”	31.08.2016		Zaulek przy Zborze	100
	Razem		2.213		80

Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży to bardzo ważny temat podczas przerw w zajęciach szkolnych – ferie zimowe, okres wakacyjny. Jest to czas, który najbardziej sprzyja niebezpieczeństwu, jakie wiąże się z patologicznymi zachowaniami. Dlatego dzieci w tym okresie otaczamy szczególną uwagą, świadczą o tym powyżej przedstawione dane. W minionym roku w zajęciach mających na celu edukację dzieci i młodzieży poprzez zabawę i rozrywkę uczestniczyło ok. 5 tys. osób. Dzięki działalności kulturalno-rekreacyjnej prowadzonej przez SDK w Sulechowie, dzieci i młodzież nie tylko spędziły atrakcyjnie i mile czas wolny, ale również poznały alternatywne formy wypoczynku w stosunku do zachowań patologicznych.

Spektakle teatralne i projekcje bajek.

W Sali Widowiskowej dawnego Zboru: odbyło się 47 spektakli teatralnych. W spektaklach udział wzięło ok. 7 tys. osób, byli to przede wszystkim uczniowie szkół wszystkich szczebli. Na scenie wystąpili m.in.: aktorzy Wrocławskiego Teatru Muzycznego, Narodowego Teatru Edukacji im. A. Mickiewicza oraz teatrów amatorskich.

Zrealizowano **20 seansów filmowych.**

POKAZANIE ZDROWEGO I BEZPIECZNEGO STYLU ŻYCIA

W minionym roku z działań mających na celu pokazanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia skorzystało 560 osób.

Było to: **imprezy rekreacyjno–edukacyjne** – szczegółowo omówiono w pkt. 4 SDK w Sulechowie był organizatorem i realizatorem imprez rekreacyjnych, których uczestnikami były również dzieci i młodzież z wiejskich świetlic i ośrodków socjoterapeutycznych z Gminy Sulechów. Imprezy te odbyły się w sołectwach: Kruszyna, Cigacice, Klępsk, Mozów, Pomorsko.

Program imprez obejmował m.in.:

- pokaz mody odblaskowej,
- pogadanki dotyczące bezpieczeństwa,
- prezentacje radiowożu,
- pokazy straży pożarnej,
- zasady udzielania pierwszej pomocy.

Rajdy rowerowe z udziałem członków Uniwersytetu Trzeciego Wieku i młodzieży.

Zlot Pojazdów Dawnych i Motocykli, celem którego było:

- promowanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- propagowanie czynnego wypoczynku,
- zasady udzielania pierwszej pomocy,
- propagowanie właściwych form spędzania czasu wolnego,
- integracja środowiska.

Zajęcia kulinarne – Zimowe Gotowanie, Mistrz kuchni, Lato w Kuchni.

Przepisy Babci, celem których było:

- propagowanie zdrowego stylu odżywiania się,
- nauka przyrządzania zdrowych posiłków i przekąsek,
- edukacja w zakresie bezpieczeństwa w kuchni,
- wpojenie najmłodszym zasady „Zdrowo = smacznie”.

PROMOWANIE PROBLEMATYKI PORZĄDKU PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA.

Zadanie to realizowano poprzez prezentowanie logo programu „BEZPIECZNA GMINA SULECHÓW”, podczas realizacji imprez SDK w Sulechowie, umieszczanie go na materiałach informacyjnych i w mediach lokalnych.

Na każdej imprezie organizowanej przez Sulechowski Dom Kultury, m.in.: imprezy plenerowe, bezpieczne wakacje i ferie, WOŚP, turnieje rekreacyjne i szachowe, wycieczki, nie zabrakło akcentu związanego z programem „Bezpieczna Gmina”. Plakaty i banery z treściami związanymi z profilaktyką,

bezpieczeństwem i zasadami porządku publicznego były obecne podczas każdego wydarzenia masowego. Informacje o działaniach w zakresie programu „Bezpieczna Gmina” umieszczamy na bieżąco na stronie internetowej SDK.

RZETELNA OCENA ZAGROŻEŃ WYNIKAJĄCYCH Z ORGANIZACJI IMPREZ.

Odrębnym zadaniem polegającym na zwiększeniu bezpieczeństwa jest stała współpraca z właściwymi służbami odpowiedzialnymi za porządek, bezpieczeństwo i przestrzeganie prawa. W tym zakresie Sulechowski Dom Kultury współpracuje przy organizacji imprez rekreacyjno-plenerowych ze Strażą Miejską, Komisariatem Policji w Sulechowie, Żandarmerią, Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą PSP w Sulechowie i innymi jednostkami OSP z terenu Gminy Sulechów. Służby te z dużym wyprzedzeniem otrzymują pisemną informacją o planowanych imprezach, w których podana jest planowana liczba uczestniczących osób, miejsce, czas, plan sytuacyjny z naniesionymi posterunkami służb ochrony, nazwą firmy ochroniarskiej, liczba osób – pracowników SDK, pełniących rolę personelu pomocniczego dla firmy ochroniarskiej, wskazana jest osoba reprezentująca głównego organizatora, tzw. koordynator. Przed każdą planowaną imprezą ma miejsce spotkanie robocze z przedstawicielami służb mundurowych, na którym omawiane są szczegóły związane z zabezpieczeniem imprezy, ponadto do zabezpieczenia każdej imprezy wyłaniana jest firma ochroniarska na zasadzie rozstrzygnięcia ofert.

DBAŁOŚĆ I CIĄGŁA POPRAWA WIZERUNKU I ESTETYKA POWIERZONYCH NAM OBIEKTÓW W MIEŚCIE I GMINIE SULECHÓW.

Obiekty	Wykonane zadania
Budynek biurowy SDK	W związku z przygotowywanym projektem remontu biurowca prace w nim wykonano w ograniczonym zakresie (dotyczyły tylko bieżących napraw)
Zamek	Naprawa schodów wieży widokowej przyległej do Zamku. Usunięcie awarii odprowadzania ścieków(naprawa pompy). Konserwacja i usunięcia drobnych awarii alarmu. Naprawa i regulacja drzwi.
Sala widowiskowa dawny Zbór Kalwiński	Malowanie ścian w ograniczonym zakresie (tylko miejsca konieczne z uwagi na brak funduszy). Systematyczna naprawa i konserwacja sprzętu i urządzeń.

	Usunięcie awarii sieci kanalizacyjnej.
Świetlica wiejska w Okuninie	Większy remont świetlicy wykonany z funduszu gminy. Przystosowanie obiektu do spełnienia roli placówki oświatowej.
Świetlica wiejska w Klępsku.	Opieka nad kotłownią. Systematyczne zakupy: węgla, części i paliwa do kosiarek. Stała kontrola nad stanem szamba.
Świetlica wiejska w Bukowie	Usunięcie awarii komina dymnego (naprawa czopucha oraz wkładu kominowego). Uzupelnienie płynu chłodzącego w układzie grzewczym. Zwiększenie ilości grzejników w małej salce gdzie odbywają się zajęcia dzieci. Opieka nad kotłownią. Systematyczny zakup węgla.
Świetlica wiejska w Mozowie	Usunięcie awarii systemu grzewczego, napełnienie układu płynem niezamarzającym, sprawdzenie szczelności układu. Stałą opieką nad salą i osobą obsługującą kominek. Drobne naprawy instalacji elektrycznej.
Świetlice w miejscowościach: Łęgowo, Obłotne, Krężoły, Cigacice, Pomorsko, Brody, Karczyn.	Stale kontrole eksploatacyjne danych świetlic (energia elektryczna, wywóz nieczystości stałych i ciekłych).

Ponadto, w tym zakresie zrealizowano:

- w ramach programu „BEZPIECZNA GMINA” przeprowadzono kontrole sprzętu przeciwpożarowego oraz przeprowadzono kontrole kominów oraz badanie instalacji i pomiary instalacji elektrycznych na salach wiejskich i obiektach SDK,
- zimowe utrzymanie dróg dojazdowych do SDK, ważne z uwagi na dużą liczbę osób odwiedzających nasze obiekty kulturalne – przeprowadza się własnymi zasobami, tj. przez pracowników SDK,
- utrzymanie porządku na terenach zielonych przyległych do obiektów SDK, wymagało dużego zaangażowania czasu oraz sprzętu w postaci kosiarki do trawy; ze względu na znaczną powierzchnię terenu niezbędna byłaby kosiarka samobieźna, której w obecnej chwili nie posiadamy. Kosiarka, którą wykorzystujemy do celów pielęgnacyjnych, nie wytrzymuje obciążeń tak dużego areału (wnioskujemy o zakup kosiarki samobieźnej dla SDK w Sulechowie),
- stałe utrzymanie parkingu dla mieszkańców załatwiających osobiste sprawy w mieście, (parking udostępniany jest w godzinach pracy SDK w Sulechowie).

SYSTEMATYCZNE SZKOLENIA PRACOWNIKÓW

Lp.	Zadanie	Formy realizacji	Zaplanowane		Zrealizowane	
			Liczba działań	Liczba uczestników	Liczba działań	Liczba uczestników
1.	Systematyczne szkolenia pracowników	Okresowe szkolenia BHP			4	8
		Wstępne szkolenia BHP			2	3
		Szkolenia BHP z udziałem praktykantów			8	10
		Szkolenia BHP dla palaczy świetlic wiejskich			3	3
		Szkolenia doształcające			8	9

- szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – zrealizowano: 17 szkoleń, brali w nich udział pracownicy etatowi, stażyści, praktykanci,
- doształcanie pracowników – 8 szkoleń z udziałem 9 osób.

WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM.

Sulechowski Dom Kultury swoje zadania realizował, przy ścisłej współpracy z placówkami oświatowo-opiekuńczymi (przedszkola, szkoły wszystkich szczebli, świetlice socjoterapeutyczne), służbami porządkowymi (Straż Pożarna, Straż Miejska, Policja), stowarzyszeniami pozarządowymi oraz instytucjami z terenu naszego regionu.

W realizacji naszych działań ważną rolę odegrała sulechowska młodzież. Wspólnie zorganizowaliśmy:

- Sulechowski finał WOŚP,
- Koncert z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet,
- Akcja Charytatywna „Przyjdź do mnie Św. Mikołaju”,
- Dni Sulechowa,
- Ogólnopolski Festiwal Muzyki Fryderyka Chopina,
- Dzień Dziecka,
- Klub Gier Planszowych.

Sulechowski Dom Kultury w roku bieżącym będzie kontynuował swoją pracę w tym zakresie, oraz jest gotowy przyjąć nowe zadania dla poprawienia stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta i Gminy Sulechów.

B. Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowianka” w Sulechowie, w zakresie swojego działania oraz w zadaniach statutowych, pełni rolę administratora obiektów sportowych, jak również koordynuje i organizuje imprezy sportowo-rekreacyjne. Aktywizuje dzieci, młodzież do różnorodnych działań na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, poprzez rozwijanie różnych form aktywności ruchowej. Przez uczestnictwo w różnych zawodach sportowych, kształtuje się właściwa relacja między uczestnikami, zwiększa się integracja grup w szkołach, klubach. Obniża się poziom stresu oraz podnosi się poczucie własnej wartości. Zapoznujemy dzieci z różnymi formami wypoczynku, promujemy zdrowy tryb życia. Kształtujemy umiejętności nieagresywnego wyrażania przykrych stanów emocjonalnych, bez krzywdzenia siebie i innych. W tym celu wykorzystujemy bazę sportową typu: stadion, boiska, bieżnie, basen miejski, hale sportowe, Port w Cigacicach. Celem zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających z naszych usług posiadamy wyszkoloną kadrę ratowników (7 osób), która systematycznie podnosi swoje kwalifikacje, każda z tych osób jest kwalifikowanym ratownikiem przedmedycznym. W ciągu minionego roku z usług basenu skorzystało 102747 osób, a z całego kompleksu 274146.

Ośrodek Sportu i Rekreacji „Sulechowianka” w Sulechowie, wspólnie z Państwową Inspekcją Pracy, był organizatorem konkursu „Bezpieczna Szkoła”. W konkursie tym udział wzięło 462 uczniów ze szkół podstawowych. Działanie to miało na celu uświadomienie młodzieży zagrożeń, na które są narażone w trakcie swojego życia. Współpracujemy z różnymi podmiotami organizującymi turnieje sportowe według zapotrzebowania spędzania wolnego czasu.

C. Placówki oświatowe – Wydział Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu

W zakresie oświaty program „Bezpieczna Gmina Sulechów” ukierunkowany jest na działania, które pozytywnie wpływają na szeroko pojmowane bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. Wszystkie nadzorowane przez Gminę Sulechów przedszkola i szkoły w roku 2016 – podobnie jak w latach poprzednich – tworzyły warunki sprzyjające bezpieczeństwu dzieci w placówkach i uczyły zasad zachowania bezpieczeństwa i zdrowia w każdej sytuacji, zarówno w szkole, w domu, jak i na wakacjach.

Założenia programu w tym obszarze zostały osiągnięte dzięki ścisłej współpracy samorządu ze szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami organizacyjnymi.

W roku 2016 organizacje pozarządowe na zlecenie samorządu wykonały zadania publiczne z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej. Trzy podmioty: Ratownictwo Wodne RESCUE, Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego, Komenda Hufca Babimojsko-Sulechowskiego oraz Polski Czerwony Krzyż, otrzymały na ten cel dotacje w łącznej wysokości 10 200 zł. Dzięki wsparciu finansowemu przeprowadzono „Turniej Zebra” skierowany do najmłodszych i promujący bezpieczeństwo na drogach, a także akcje informacyjne dla mieszkańców, podczas których rozdawano mini apteczki i ulotki na temat bezpieczeństwa oraz udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Organizacje, w ramach udzielonych dotacji, zapewniały także pomoc medyczną podczas wydarzeń masowych organizowanych na terenie gminy. Dodatkowo PCK otrzymał 4 160 zł dotacji z zakresu ochrony zdrowia, dzięki której przeszkolił 344 uczniów w udzielaniu pierwszej pomocy przedmedycznej. Organizacje pozarządowe współpracowały ponadto ze szkołami, przygotowując konkursy plastyczne promujące zdrowie i bezpieczeństwo. Po raz kolejny odbył się także gminny etap Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Dzieci poprzez zabawę utrwały wiedzę z zakresu ruchu drogowego, ponadto zawodnicy musieli wykazać się umiejętnością jazdy na rowerze.

Placówki oświatowe (przedszkola, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, szkoły podstawowe i gimnazjalne) prowadziły tematyczne akcje edukacyjno-informacyjne skierowane zarówno do uczniów, jak i rodziców oraz pracowników szkół. Na zajęcia zapraszani byli przedstawiciele służb zapewniających bezpieczeństwo publiczne: policjanci, strażnicy miejscy oraz

strażacy. W szkołach i przedszkolach organizowane były także inne spotkania i wycieczki o charakterze prewencyjnym, pokazujące jak bezpiecznie się bawić, jak udzielać pierwszej pomocy, w jaki sposób korzystać z numerów alarmowych, a także jak istotne jest rozważne zachowanie na drogach i w sytuacjach trudnych. Najmłodsze dzieci podczas wyjść poza teren przedszkola zakładały kamizelki odblaskowe, co w znacznym stopniu poprawiło ich bezpieczeństwo. Prowadzone były także programy i tematy dodatkowe, poruszające problem nie tylko bezpieczeństwa, ale i zdrowia oraz ekologii, dzięki czemu wzrosła wśród uczniów świadomość na temat zagrożeń płynących z niewłaściwego zachowania i stylu życia. Wśród programów i tematów zajęć warto wspomnieć, takie jak „Czuję się bezpiecznie”, „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczne przedszkole”, „Szkoła bez przemocy”, „Spróbujmy inaczej”, „Stop przemocy i agresji”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczny Internet”, „Wolni od uzależnień”, „Bezpieczne wakacje”, „Bądź bezpieczny”, „Skutki zażywania środków odurzających”, „Bezpieczny na drodze, w szkole i w domu”, „Dbam o zdrowie, dbam o środowisko”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Dopalaczom mówimy nie”, „Owoce w szkole”.

Pracownicy wszystkich placówek oświatowych systematycznie uczestniczyli w szkoleniach BHP i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, uczyli się również radzenia sobie w sytuacjach trudnych i pracy z uczniem agresywnym lub nadpobudliwym. Szkoły współpracowały w tym zakresie także z innymi instytucjami, np. z poradniami pedagogiczno-psychologicznymi w Sulechowie i Zielonej Górze, sądem rejonowym i Policją.

W celu wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa w placówkach działał monitoring, a w szkołach podczas przerw wyznaczeni nauczyciele pełnili dyżury na korytarzach i boiskach, co zapobiegało aktom wandalizmu i agresji wśród uczniów. Wszystkie przedszkola publiczne w godzinach od 8.30 do 14.00 były zamykane, co dodatkowo zniwelowało możliwość wtargnięcia na teren przedszkoli osób niepowołanych. Ponadto w placówkach wdrażane były stosowne procedury, jak choćby przyprowadzania i odbierania dzieci w przedszkolach, zachowania bezpieczeństwa na placach zabaw, korzystania z różnych materiałów, przyborów i narzędzi, działania podczas wypadków itd. Ponadto dyrektorzy systematycznie zlecali dokonywanie przeglądów i drobnych napraw urządzeń, dzięki czemu zapobiegali ewentualnym wypadkom spowodowanym użytkowaniem wadliwych sprzętów.

Ze szkołami i przedszkolami ściśle współpracowała również Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów, która realizując program „Bezpieczna Gmina Sulechów”, przygotowała ciekawą ofertę spędzania czasu wolnego, skierowaną

głównie do dzieci i młodzieży. W bibliotece odbyło się wiele spotkań i zajęć edukacyjnych, literackich, czytelniczych i plastycznych, pogadanek skierowanych do najmłodszych, a także akcje głośnego czytania, takie jak „Prawa małych i dużych”, „Ratujmy planetę”, „Bezpiecznie na drodze”, „Skąd się bierze prąd w gniazdku”, „Bezpieczne ferie”, „Bądź bezpieczny”, „Jak nietoperz Gucio zgubił swoją mamę”. Ogółem w roku 2016 w bibliotece zorganizowano 201 imprez, w których uczestniczyło 6657 osób. Działalność edukacyjna objęła 115 wydarzeń i 2759 osób.

WNIOSKI:

Dzięki temu, że program „Bezpieczna Gmina Sulechów” realizowany był we wszystkich placówkach oświatowych oraz jednostkach organizacyjnych, możliwy był wzrost świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń płynących z nieodpowiedniego zachowania i stylu życia. Dodatkowe zaangażowanie organizacji pozarządowych oraz instytucji, takich jak policja czy straż miejska, sprzyjało budowaniu poczucia bezpieczeństwa i zaufania do osób, które na co dzień chronią ład i porządek. W szkołach podejmowano szereg działań, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa i zapobieganie zagrożeniom. Przeprowadzono pogadanki na temat przeciwdziałania uzależnieniom (alkoholizm, narkomania, niktynizm), udzielania wsparcia psychicznego i pomocy w trudnych sytuacjach (zajęcia prowadzili pedagodzy szkolni, odbywały się spotkania z psychologami i pielęgniarkami szkolnymi). Uczniowie poznali konsekwencje wynikające z sięgania po środki odurzające oraz skutki zachowań ryzykownych. Najmłodsze dzieci poprzez zabawę uczyły się korzystania z numerów alarmowych, a także unikania zagrożeń dla zdrowia i życia.

Można przyjąć, że podejmowane przez placówki oświatowe działania pozwoliły osiągnąć zamierzone efekty programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”. Zadania realizowane przez dyrektorów szkół i przedszkoli w tym zakresie przyczyniły się do wzrostu świadomości na temat negatywnych skutków uzależnień i pozytywnego wpływu zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej, a także do poczucia odpowiedzialności za zdrowie, życie i bezpieczeństwo własne oraz osób przebywających w tym samym otoczeniu.

Warto nadmienić, że programem objęci zostali wszyscy uczniowie oraz dzieci uczęszczające do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych, czyli 2840 osób. Uwzględniając dodatkowo nauczycieli i pracowników szkół, jak również rodziców i opiekunów dzieci, a także wielu odbiorców wydarzeń edukacyjnych przygotowanych przez sulechowską bibliotekę można stwierdzić, że program

„Bezpieczna Gmina Sulechów” oddziałuje pozytywnie na wszystkich mieszkańców gminy, wzmacniając wśród społeczności poczucie bezpieczeństwa i zbiorowej odpowiedzialności za otoczenie.

PLAN NA ROK 2017

Podobnie jak w roku ubiegłym, wnioski z realizacji programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” pozwalają stwierdzić, że najlepsze efekty przynoszą działania związane z odpowiednim zagospodarowaniem czasu wolnego, dlatego nadzorowane przez Gminę placówki będą kontynuować działania w tym zakresie, tworząc uczniom warunki do rozwoju osobistego poprzez uczestnictwo w ciekawych zajęciach pozalekcyjnych, kółkach zainteresowań, wycieczkach, treningach sportowych, festynach rodzinnych itp. Jednostki oświatowe nadal będą uczestniczyć w programach typu „Bezpieczna szkoła”, „Bezpieczne przedszkole” oraz akcjach promujących zdrowy tryb życia. Z uwagi na pozytywne skutki podejmowanych dotychczas działań należy uznać, że ich kontynuacja jest zasadna.

D. Ośrodek Pomocy Społecznej.

Program „Bezpieczna Gmina Sulechów” wprowadzono w celu poprawy bezpieczeństwa i porządku, licząc na czynny udział instytucji oraz mieszkańców gminy w procesie zagwarantowania oczekiwanego stanu.

W ramach statutowych zadań oraz założeń Programu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie podejmował szereg działań, których celem było:

- 1. Zwiększenie skuteczności interwencji służb w przypadkach przemocy domowej z użyciem „Niebieskich Kart”.**
- 2. Współpraca z instytucjami prowadzącymi działania na rzecz bezpieczeństwa i zapobiegania patologiom.**

Istotą programu jest szeroka współpraca wszystkich jednostek, których zadaniem jest podejmowanie długofalowych działań według z góry opracowanej strategii, w celu udzielenia kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej oraz zagrożonych przestępczością, uzależnieniami, zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi itp.

W 2016 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie, w ramach interwencji kryzysowej, udzielił pomocy 56 rodzinom. W ramach tych działań 52 razy zastosowano procedurę „Niebieskiej Karty”, w tym 10 Niebieskich Kart pracownicy socjalni przekazali instytucjom działającym na rzecz pokrzywdzonych, celem podjęcia działań prawnych przeciwko sprawcom

przemocy. W 2016 roku Komisariat Policji w Sulechowie, w ramach procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie „Niebieska Karta”, przekazywał informację do tut. Ośrodka o interwencjach Policji na terenie gminy, które spowodowane były awanturami i użyciem przemocy w stosunku do członków rodziny. W oparciu o uzyskane w ten sposób informacje pracownicy socjalni dokonywali rozeznania sytuacji zgłoszonej rodziny i udzielali adekwatnego wsparcia.

Funkcjonariusze Policji przekazali w 2016 r. 40 Niebieskich Kart. Dokumenty w postaci „Niebieskiej Karty” trafiają do istniejącego przy OPS w Sulechowie Zespołu Interdyscyplinarnego, który zajmuje się procedurami interwencji wobec przemocy w rodzinie. Na czele Zespołu Interdyscyplinarnego stoi przewodniczący, którego zadaniem jest koordynowanie działań mających na celu interwencję wobec poszkodowanych i sprawców przemocy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi: pracownik socjalny, przewodniczący GKRPA, kurator sądowy oraz dzielnicowy. W skład Zespołu włączono również psychologa. W razie potrzeby na posiedzenie Zespołu zapraszane są inne osoby np. pedagodzy szkolni, członkowie rodzin. W trakcie spotkań Zespołu omawiane są przypadki przemocy zgłoszonych do instytucji, które reprezentują członkowie Zespołu. Zaproszone osoby wymieniają się informacjami i doświadczeniami z pracy z rodzinami dotkniętymi różnorodnymi problemami. Wymiana informacji zwiększa szansę na szybkie działanie związane z rozwiązaniem problemów przemocy w rodzinie, uzależnienia, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, trudności opiekuńczo-wychowawczych. Zespół Interdyscyplinarny pozwala na połączenie wszystkich możliwości i natychmiastowe ich uruchomienie. Jest to niezwykle ważne w przypadku sytuacji kryzysowej i zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych, zwiększa bowiem szansę na szybkie przeciwdziałanie sytuacjom niepożądanym.

W ramach procedury interwencji wobec przemocy domowej w trakcie prac Zespołu Interdyscyplinarnego powstały grupy robocze składające się z pracownika socjalnego, funkcjonariusza Policji, a także osoby zaproszonej do współpracy. W trakcie działań grupy roboczej odbywają się spotkania z ofiarami i sprawcami przemocy. Efektem tych spotkań jest rozpoznanie sytuacji rodziny i ustalenie sposobu przeciwdziałania przemocy oraz monitoring skutków podjętych działań. Powołanie grupy roboczej następuje z chwilą wpłynięcia do Zespołu Interdyscyplinarnego „Niebieskiej Karty”. W 2016 roku grupy robocze skierowały:

- do Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie 15 zawiadomień o przemocy w rodzinie,
- do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich w Świebodzinie 4 wnioski o wgląd w sytuację rodziny, ograniczenie władzy rodzicielskiej i nadzór kuratora,
- do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 10 osób.

W wyniku zawiadomień skierowanych przez grupy robocze do Prokuratury Rejonowej w Świebodzinie wydano następujące postanowienia:

- w 7 przypadkach umorzono dochodzenie lub odmówiono wszczęcia postępowania,
- 7 spraw zostało skierowanych do Wydziału Karnego Sądu Rejonowego w Świebodzinie,
- w 10 przypadkach wszczęto postępowanie wobec sprawców przemocy,
- w 3 przypadkach sprawcy przemocy otrzymali nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego.

W 2016 roku Zespół podjął kompleksowe działania w stosunku do 1 rodziny. Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 157 spotkań grup roboczych.

Pracownicy socjalni sporządzili 121 informacji na potrzeby Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które były wykorzystane przy kierowaniu osób uzależnionych na odpowiednią terapię.

Pracownicy socjalni 44 razy kierowali do Sądu Rejonowego w Świebodzinie – Wydział Rodzinny Nieletnich opinie dotyczące sytuacji rodzin w zakresie ich prawidłowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz w przypadku zaniedbań w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi oraz wnioski o ustanowienie kuratora sądowego lub ograniczenie władzy rodzicielskiej.

Jeden ze sprawców przemocy wyraził zgodę na uczestnictwo w programie korekcyjno-edukacyjnym organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zielonej Górze. Udział w tych zajęciach jest dobrowolny i być może dlatego liczba sprawców przemocy biorąca udział w programie jest nieduża. Zespół Interdyscyplinarny nie posiada uprawnień do przymusowego kierowania na tego typu zajęcia sprawców przemocy.

Nieodłącznym elementem działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie stosowanym przez tut. Ośrodek jest poradnictwo, którego celem jest przekazanie ofiarom przemocy informacji o możliwościach szukania sposobu rozwiązania problemu we wszystkich instytucjach, które zajmują się tego typu przypadkami. Poradnictwem prawnym i psychologicznym objęto ogółem 90 rodzin.

W 2016 roku Ośrodek przystąpił w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy” do realizacji projektu „Dom podparty miłością”. Działania w ramach projektu miały na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawę jakości i zwiększenia dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy. Podczas projektu zorganizowano prelekcje dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych na terenie gminy dotyczące zjawiska przemocy. Pracownicy socjalni, funkcjonariusze Policji, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni wzięli udział w szkoleniu mającym na celu poszerzenie wiedzy z zakresu działania wobec ofiar i sprawców przemocy oraz osób zagrożonych. Utworzono punkt konsultacyjny, gdzie można było skorzystać z porad psychologa. Zorganizowano festyn rodzinny, podczas wspólnej rodzinnej zabawy istniała możliwość skorzystania z porad pracowników socjalnych, policjantów i kuratorów sądowych. Wśród mieszkańców gminy rozpropagowano materiały informacyjne dotyczące instytucji zajmujących się pomocą osobom zagrożonym przemocą. Całkowity koszt realizacji projektu wyniósł 28 000 zł, w tym 21 000 zł. wynosiła dotacja Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Zgodnie z założeniami do realizacji programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w zakresie tworzenia i rozwoju systemu opieki nad dzieckiem i pracą z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz przeciwdziałaniu patologii społecznej, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie zatrudniono na czas określony tj. od stycznia 2016 r. do grudnia 2016 r. dwóch asystentów rodziny. Ich zadaniem było prowadzenie pracy z rodziną w oparciu o planowanie i udzielanie wszechstronnej specjalistycznej pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych. Wsparciem asystentów objęto 32 rodziny. Koszty związane z zatrudnieniem asystentów zostały w połowie pokryte przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach resortowego programu wspierania i pieczy zastępczej.

W roku 2016 cele wynikające z programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” określone dla pomocy społecznej zostały przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie osiągnięte. W kolejnych latach Ośrodek w dalszym ciągu będzie rozwijał współpracę z instytucjami zajmującymi się wspieraniem rodzin, szczególnie tych zagrożonych wykluczeniem społecznym i dotkniętych przemocą. Doświadczenie w tym zakresie z lat ubiegłych utwierdza w przekonaniu, że wspólne zaangażowanie wielu instytucji pozwala na efektywne działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa osób i rodzin. Długofalowa współpraca pozwoliła na wypracowanie odpowiednich standardów działania, co przekłada się na uzyskanie spodziewanych efektów i wykorzystanie wszystkich dostępnych środków, a przede wszystkim dotarcie do środowisk, które wymagają wsparcia. Szczególnie istotną rolę w tym zakresie odgrywa możliwość świadczenia pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i prawnego.

E. Pełnomocnik ds. Uzależnień.

Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii podejmuje również działania w ramach programu "Bezpieczna Gmina Sulechów". W roku 2016 podejmowano działania zmierzające do zmotywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, zapewniono mieszkańcom gminy bezpłatną pomoc udzielaną przez specjalistów terapii uzależnień oraz psychologa, wspierano działalność grup wsparcia, działalność świetlic środowiskowych oraz realizację w szkołach programów profilaktycznych. Ponadto organizowano czas wolny dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z organizacjami pożytku publicznego.

Powyższe działania zrealizowano poprzez:

1. Współpracę z organizacjami pożytku publicznego w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom.

Organizacja warsztatów profilaktyczno-wychowawczych w formie obozów lub kolonii dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z Gminy Sulechów przez Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Zielonej Górze.

Cel: Wypoczynek letni dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych zamieszkujących Gminę Sulechów z warsztatami w formie zajęć

terapeutycznych, integracyjnych oraz edukacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień.

Działania: W trakcie wypoczynku dzieci objęte były opieką wychowawców i terapeutów, uczestniczyły czynnie w zajęciach terapeutycznych.

Rezultaty: Dzieci uczestniczące w kolonii nauczyły się współpracy w grupie, dzięki zajęciom terapeutycznym wzmocniono ich samoocenę, przekazano wiedzę i ćwiczono umiejętności służące rozładowywaniu napięć i negatywnych emocji, przeprowadzono ćwiczenia umacniające umiejętność odmawiania, ukazano prawidłowe postawy i zasady funkcjonowania w społeczeństwie. Ponadto uczestnicy poznali walory turystyczne Sławy i okolic.

W 10-dniowym turnusie uczestniczyło 60 dzieci z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych, Uczestnikom udzielono pomocy rzeczowej oraz wsparcia opiekuńczo - wychowawczego.

Realizacja warsztatów edukacyjno-profilaktycznych z konkursem z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży Gminy Sulechów przez Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Babimojsko-Sulechowski ZHP.

Cel: Objęcie programem warsztatów „Mój Wybór” 250 uczniów placówek oświatowych Gminy Sulechów. Zajęcia skierowane do uczniów, przejawiających trudności w radzeniu sobie z otaczającą ich rzeczywistością szkolną oraz rówieśniczą. Głównymi celami zadania było dostarczenie podstawowej wiedzy na temat niekorzystnego wpływu alkoholu na zdrowie i życie człowieka, ćwiczenie umiejętności chroniących przed sięganiem po alkohol oraz inne używki, wzmocnienie wiary jednostki we własne siły i umiejętności, ukazanie prawidłowego funkcjonowania w grupie rówieśniczej oraz zwiększenie kompetencji komunikacyjnych i promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz zorganizowanie turnieju z wystawą prac plastycznych.

Działania: Realizując program „Mój Wybór” zorganizowano jednodniowe warsztaty wyjazdowe, przeprowadzono konkurs plastyczny na plakat promujący zdrowy styl życia, zorganizowano turniej „Spróbujmy Inaczej” obejmujący szereg konkursów dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Rezultaty: Uczestnicy warsztatów zdobyli wiedzę na temat niekorzystnego wpływu używek na zdrowie i życie człowieka, zdrowego stylu życia, właściwego odżywiania oraz pogłębili swoje umiejętności radzenia sobie z przemocą rówieśniczą. W warsztatach edukacyjnych wzięło udział 250 uczniów z placówek oświatowych Gminy Sulechów. W jednodniowych warsztatach wyjazdowych organizowanych w Harcerskim Ośrodku wypoczynkowym w Uściu udział wzięło 40 uczniów, a w turnieju „Spróbujmy Inaczej” 60 uczniów.

Na realizację zadań zleconych organizacjom pożytku publicznego wydatkowano kwotę 50.000,00 zł.

2. Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Cel: Umożliwienie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego, rozwój zainteresowań, ukazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego bez używek, realizacja w środowiskach dotkniętych i zagrożonych alkoholizmem oraz narkomanią programów profilaktycznych, propagowanie zdrowego stylu życia, rozwijania talentów i zainteresowań.

Działania: Powyższe cele realizowane są poprzez takie działania, jak: pomoc w odrabianiu lekcji, aktywne uczestnictwo w zajęciach sportowych a także grach i zabawach, organizacja różnorodnych zajęć plastycznych, muzycznych, tanecznych oraz kulinarnych. W ramach prowadzenia świetlic organizowano wiele różnorodnych imprez okolicznościowych związanych z tradycją świąt. Realizowano programy zajęć o tematyce profilaktyki uzależnień z zastosowaniem metod socjoterapii. Dopuszono świetlice w sprzęt sportowy, gry edukacyjne, meble oraz drobne elementy wyposażenia pomieszczeń. Dodatkowo dla wychowanków świetlic zorganizowano następujące atrakcje: widowisko artystyczne „Dwa skrzaty – dwa światy” dla wychowanków wszystkich świetlic środowiskowych z terenu Gminy Sulechów, wyjazd do Zoo – safari Świerkocin dla wychowanków świetlic środowiskowych w Kijach, „Aniołkowo” i „Staś” oraz świetlicy socjoterapeutycznej „Zakątek Uśmiechu”, konkurs plastyczny „wolni od uzależnień – kartka z kalendarza”.

Rezultaty: Wśród dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrobiono poprawne nawyki związane z wykonywaniem swoich obowiązków, sumiennością, rzetelnością i starannością, wdrożono

aktywność fizyczną do codziennej aktywności, umocniono współdziałanie w grupie i nawiązywanie poprawnych relacji z otoczeniem, rozwijano zainteresowania i chęć wyrażania siebie, odpowiednie postawy wobec tradycji świąt, ukazano alternatywne formy spędzania czasu wolnego z wykluczeniem stosowania używek i negatywnych zachowań.

W roku 2016 funkcjonowało 9 świetlic środowiskowych: „Aniołkowo” i „Staś” w Sulechowie prowadzone przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień oraz świetlice wiejskie w: Brodach, Bukowie, Cigacicach, Kijach, Klępsku, Mozowie i Pomorsku, których prowadzenie zlecono Sulechowskiemu Domowi Kultury. W każdej ze świetlic realizowano program zajęć dla dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk zagrożonych uzależnieniem, z rodzin, w których występują problemy wychowawcze, ale także z rodzin funkcjonujących w sposób prawidłowy. Łącznie we wszystkich świetlicach zapisanych było ok. 250 dzieci.

Na funkcjonowanie świetlic wydatkowano kwotę **138.786,00 zł**, którą przeznaczono na wynagrodzenia dla wychowawców prowadzących zajęcia, doposażenie świetlic w gry edukacyjne, sprzęt sportowy, meble, drobne elementy wyposażenia pomieszczeń oraz zakup niezbędnych artykułów biurowych i spożywczych, a także opłaty eksploatacyjne.

3. Zapewnienie specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem.

Cel: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej oraz świadomości mieszkańców o możliwości jej uzyskania, zwiększenie liczby osób wychodzących z uzależnienia oraz skuteczności terapii rozpoczętej w szpitalu specjalistycznym poprzez jej wsparcie po powrocie do środowiska, udzielenie rodzinom z problemami alkoholizmu i narkomanii pomocy psychospołecznej i terapeutycznej.

Działania: Dyżury terapeutów zajmujących się problemem uzależnienia oraz współuzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz psychologa. Utworzenie grupy wsparcia dla Anonimowych Narkomanów.

Rezultaty: W Biurze Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w roku 2016 zatrudniono czterech terapeutów uzależnień i psychologa. Wszyscy specjaliści udzielali pomocy o charakterze terapeutycznym osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem:

- terapeuci uzależnień zajmujący się problemami uzależnienia

i współuzależnienia od alkoholu przyjmowali w poniedziałki i środy od 15.00 do 20.00,

- terapeuta uzależnień zajmujący się problemami współuzależnienia przyjmował w każdy I i III czwartek miesiąca od 16.00 do 19.00,
 - terapeuta uzależnień od narkotyków przyjmował w piątki od 15.00 do 20.00, we wtorki prowadził grupę Anonimowych Narkomanów od 18.00 do 20.00 (z wyłączeniem ostatniego wtorku w miesiącu),
 - psycholog dyżurował w każdy wtorek od 14.00 do 19.00.
- Na realizację tego zadania wydatkowano 41.960,00 zł

4. Wsparcie placówek oświatowych w zakresie realizacji opracowanych programów profilaktycznych.

Cel: Kształtowanie prawidłowych postaw wobec problemów uzależnień, umiejętności współpracy w grupie, budowania prawidłowych relacji z otoczeniem, budowanie postaw zgodnie z zasadami asertywności, tolerancji, zrozumienia i akceptacji, wyrabianie umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci.

Działania: Realizacja szkolnych programów profilaktyki uzależnień poprzez udział dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w spektaklach, widowiskach, prelekcjach, pogadankach oraz zajęciach warsztatowych:

- warsztaty edukacyjno-profilaktyczne „Końcowe odliczanie... Życie traci się raz...” dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Sulechów, które odbyły się w następujących placówkach: Szkoła Podstawowa w Bukowie, Szkoła Podstawowa w Cigacicach, Szkoła Podstawowa w Brodach, Szkoła Podstawowa w Kijach, Szkoła Podstawowa w Kalsku,
- warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dla uczniów i rodziców uczniów szkół z terenu gminy Sulechów z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, które odbyły się w następujących placówkach: Szkoła Podstawowa w Kijach, Szkoła Podstawowa w Cigacicach, Szkoła Podstawowa w Brodach, Szkoła Podstawowa nr 1 w Sulechowie, Szkoła Podstawowa w Kalsku, Gimnazjum w Pomorsku,
- warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu zagrożeń cyfrowych w Szkole Podstawowej w Bukowie,
- warsztaty z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocą dla uczniów Zespołu Szkół w Sulechowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- konkurs plastyczny „wolni od uzależnień – kartka z kalendarza”.

Rezultaty: Poszerzenie wiedzy dzieci, młodzieży i rodziców na temat rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy oraz możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy w tym zakresie, pogłębianie umiejętności budowania prawidłowych relacji z otoczeniem oraz przybliżenie prawidłowych postaw wobec zachowań ryzykownych (np. umiejętność odmawiania), wyrobienie umiejętności bezpiecznego korzystania z sieci i rozpoznawania realnych zagrożeń.

Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 12.500,00 zł.

5. Realizację kampanii edukacyjno-profilaktycznych.

Cel: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży. Kształtowanie prawidłowych postaw wobec problemów uzależnień, propagowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, rozwijania zainteresowań, budowanie prawidłowych relacji z otoczeniem.

Działania: Podjęto działania edukacyjno-informacyjne w ramach ogólnopolskich kampanii społecznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Przemoc boli”, „Narkotyki? To mnie nie kręci”.

Kampania „Przemoc boli” została zrealizowana przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i była tematem przewodnim pikniku rodzinnego.

Realizację kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Narkotyki? To mnie nie Kręci” wspierali funkcjonariusze Komisariatu Policji w Sulechowie, którzy organizowali zajęcia warsztatowe w Szkołach Gimnazjalnych.

W ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” wszystkie szkoły otrzymały materiały informacyjne oraz gotowe scenariusze zajęć i audycje do przeprowadzenia zajęć edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości wszystkich mieszkańców Gminy Sulechów na temat problemu alkoholizmu i narkomanii oraz metod radzenia sobie z nimi i możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej. Zorganizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży, ukazanie alternatywnych form jego spędzenia oraz zachęcenie do aktywności fizycznej i zdrowego trybu życia.

Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 6.170,00 zł.

6. Wsparcie grupy samopomocowej dla kobiet współzależnionych.

Cel: Wsparcie kobiet współzależnionych.

Działania: Udostępnienie pomieszczeń Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień oraz wsparcie merytoryczne Samopomocowej Grupy Kobiet.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości współzależnionych kobiet na temat możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy na terenie Gminy Sulechów, wsparcie psychiczne w sytuacji kryzysowej.

7. Nadzorowanie i wspieranie merytoryczne prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma za zadanie podejmować działania motywujące do podjęcia leczenia osoby nadużywającej alkoholu, zgłoszone poprzez złożenie wniosku. Komisja sprawuje także nadzór nad poprawnością przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działania: Komisja przyjmowała i rozpatrywała wnioski o leczenie uzależnienia od alkoholu, na ich podstawie kierowała do Sądu Rejonowego stosowne wnioski o zobowiązanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego. Przeprowadzano także kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wiarygodności składanych przez przedsiębiorcę oświadczeń o wysokości obrotu napojami alkoholowymi, przestrzegania na terenie punktu przepisów o dozwolonych formach reklamy i promocji napojów alkoholowych a także źródeł pochodzenia alkoholu. Ponadto Komisja stale współpracuje z Sądem Rejonowym w Świebodzinie, Prokuraturą Rejonową w Świebodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie, Komisariatem Policji w Sulechowie oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie.

Rezultaty: W 2016 roku komisja przyjęła i rozpatrzyła 33 nowe wnioski o leczenie uzależnienia od alkoholu od członków rodzin oraz innych osób z najbliższego otoczenia osób dotkniętych alkoholizmem, a także instytucji pomocowych. Skierowano 19 wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego przeciwalkoholowego do Sądu Rejonowego w Świebodzinie. Przeprowadzono 32 kontrole punktów sprzedaży

napojów alkoholowych. Umocniono relacje pomiędzy instytucjami co znacznie poprawiło jakość świadczonej pomocy zarówno osobom uzależnionym jak i członkom ich rodzin.

Na działania realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Sulechowie w roku 2016 wydano kwotę 48.840,00 zł.

8. Udzielanie porad oraz informacji w ramach spotkań „pierwszego kontaktu” osobom uzależnionym, współuzależnionymi oraz członkom ich rodzin.

Cel: Udzielenie profesjonalnej pomocy w sytuacji kryzysowej związanej z nadużywaniem alkoholu, narkotyków bądź przemocą. Przeprowadzenie rozmowy mającej na celu zorientowanie się w sytuacji problemowej, zmotywowanie osoby poszkodowanej do podjęcia natychmiastowo stosownych działań zmierzających do poprawy jej sytuacji oraz pomoc w wybraniu najefektywniejszej metody działania lub niekiedy skierowanie do odpowiednich instytucji.

Działania: Rozmowy motywujące z osobami z problemem uzależnień lub członkami ich rodzin oraz osobami dotkniętymi przemocą, pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowej osoby zgłaszającej się, pomoc w wyborze najefektywniejszej metody działania, kierowanie do odpowiednich instytucji pomocowych. Współpraca z terapeutami uzależnień, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sulechowie, Sądem Rejonowym w Świebodzinie, Prokuraturą Rejonową w Świebodzinie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sulechowie, Komisariatem Policji w Sulechowie, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulechowie, zakładami opieki zdrowotnej, placówkami oświatowymi.

Rezultaty: Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych związanych z problemami uzależnień oraz przemocą. Zapoznanie ze skutecznymi metodami rozwiązania poszczególnych problemów.

W roku 2016 pracownicy Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie przeprowadzili około 250 rozmów z osobami uzależnionymi od alkoholu, narkotyków, współuzależnionymi oraz osobami dotkniętymi przemocą, z czego ponad połowa rozmów to były rozmowy w ramach

spotkań „pierwszego kontaktu” z osobami nie zarejestrowanymi w bazie danych Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie.

Analiza, podsumowanie i wnioski

Podsumowując działania prowadzone przez Biuro Pełnomocnika ds. Uzależnień w Sulechowie w ramach programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w roku 2016 stwierdzam, że osiągnięto wszystkie założone cele. Przede wszystkim kontynuowane były działania realizowane w latach poprzednich. Mając na uwadze potrzeby mieszkańców utworzono grupę Anonimowych Narkomanów, w której osoby kończące podstawowy program terapii otrzymują wsparcie i pomoc w utrzymaniu abstynencji. Wszystkie działania miały na celu ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców. Jak wiadomo alkoholizm i narkomania przyczyniają się w znacznym stopniu do wzrostu przestępczości, rozpadu rodziny, wykluczenia społecznego oraz chorób, a co za tym idzie zwiększeniem kosztów leczenia. Te negatywne skutki uzależnień doskonale ukazują wagę odpowiednio prowadzonej działalności profilaktycznej, edukacyjnej i informacyjnej.

Biorąc pod uwagę wyniki realizacji programu w roku 2015 stwierdzam, że w roku 2016 liczba dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sulechów objęta działaniami profilaktycznymi zrealizowanymi w ramach współpracy z organizacjami pożytku publicznego, zwiększona została o 50 dzieci. Podobne wyniki obserwuje się w przypadku dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach prowadzonych w świetlicach środowiskowych. Liczba osób korzystających ze specjalistycznej pomocy terapeutów uzależnień wzrosła porównując z rokiem 2015, co jest wynikiem rozszerzenia dyżurów specjalistów o prowadzenie przez terapeutę uzależnień grupy Anonimowych Narkomanów, której utworzenie wynika z potrzeb środowiska. Liczba osób zgłaszających się po pomoc do Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień wskazuje na świadomą postawę mieszkańców wobec problemów uzależnień oraz przemocy, a także możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy.

V. Urząd Stanu Cywilnego, Sprawy Obywatelskie i Zarządzanie Kryzysowe.

Z zakresu ochrony ludności przed skutkami zdarzeń kryzysowych zrealizowano następujące zadania:

- dokonano aktualizacji Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego,
- opracowano karty realizacji zadań obrony cywilnej Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania OC,

- opracowano i wydano podległym jednostkom wytyczne Burmistrza do działalności w zakresie OC i zarządzania kryzysowego na 2016 rok,
- jeden raz w kwartale przeprowadzono głośną próbę syren alarmowych przekazując treningowy sygnał alarmowy,
- systematycznie aktualizowano bazę danych o siłach i środkach obrony cywilnej „ARCUS”,
- utrzymywano posiadany sprzęt obrony cywilnej i przeciwpowodziowy w pełnej sprawności technicznej,
- dokonano modernizacji systemu ostrzegania i alarmowania,
- Gmina Sulechów uczestniczyła w Regionalnym Ćwiczeniu Obronnym 2016, którego tematem było: „Realizacja zadań obronnych przez organy administracji publicznej, w tym wynikających z obowiązków państwa-gospodarza (HNS) podczas reagowania na współczesne zagrożenia bezpieczeństwa narodowego”,
- w dniu 9 maja 2016 r. Gmina Sulechów uczestniczyła w Wojewódzkiej Grze Obronnej pk. „MOST 2016”. Tematem gry było: „Sprawdzenie możliwości niesienia pomocy ludności cywilnej oraz żołnierzom Sił Zbrojnych RP i wojsk sojusznicych przez cywilną służbę zdrowia w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”.

Zasadniczym celem działania obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w 2017 roku będzie doskonalenie obowiązujących rozwiązań organizacyjno-prawnych w dziedzinie obrony cywilnej, dostosowanie ich do aktualnych wyzwań i potrzeb w dziedzinie bezpieczeństwa, w tym ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z planowaniem, wykrywaniem zagrożeń, ostrzeganiem i alarmowaniem ludności.

VI. Wydział Budownictwa i Zamówień Publicznych.

W ramach infrastruktury na terenie miasta i gminy zrealizowano, w zakresie zaplanowanych w budżecie Gminy Sulechów środków finansowych na rok 2016, następujące zadania:

1. W zakresie inwestycji:

- 1) Opracowane zostały dokumentacje projektowe na:
 - a) budowę drogi gminnej, ścieżki rowerowej oraz oświetlenia drogowego w kierunku gminnej strefy inwestycyjnej,
 - b) budowę sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacji sanitarnej dla gminnych terenów inwestycyjnych,
 - c) przebudowę drogi nr 103217F – ul. Koszarowa w Sulechowie.

Ponadto w trakcie realizacji jest opracowanie dokumentacji projektowych na:

- a) przebudowę drogi nr 005513F w miejscowości Kije,
- b) budowę infrastruktury rowerowej odcinek Cigacice – Kalsk w ramach ZIT.

2) Zrealizowane zostały roboty budowlane obejmujące wykonanie nowych nawierzchni, a w tym:

- a) bezpieczny trakt dla wszystkich – położenie nawierzchni z polbruku przy sali wiejskiej w Cigacicach,
- b) utwardzenie kostką brukową terenu pomiędzy ulicami Chopina, Licealna i Magazynową w Sulechowie – w ramach Budżetu Obywatelskiego.

Realizowane są także:

- a) przebudowa drogi gminnej relacji Krężoły – Obłotne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- b) budowa infrastruktury rowerowej na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Zielonej Góry – Gmina Sulechów, etap Sulechów – Krężoły – Obłotne – Kruszyna – w ramach ZIT.

3) Gmina Sulechów udzieliła pomocy finansowej dla Powiatu Zielonogórskiego na przebudowę dróg powiatowych nr 1201F, 1204F, 1203F relacji Krężoły – Łęgowo – Klępsk, etap III, na odcinku 3,215 km, od 2+400 do km 5+615.

4) Została podpisana umowa z Samorządem Województwa Lubuskiego o przyznaniu pomocy finansowej Gminie Sulechów na przebudowę drogi gminnej nr 005505F ul. Portowa w Cigacicach – zadanie realizowane w ramach PROW.

5) Wybudowane zostały wiaty przystankowe w miejscowościach: Sulechów – ul. Odrzańska, Kalsk – na wysokości drogi dojazdowej do przysiółka Dębinki, Klępsk – przy sali wiejskiej, Nowy Świat – po lewej stronie drogi w kierunku Zielonej Góry, Górzykowo - dz. nr 141/2 – w miejscu zatrzymywania się autobusu realizującego dowozy szkolne.

W zakresie remontów dróg i chodników gminnych oraz usług pozostałych:

- roboty sprzętem na gruntowych drogach gminnych,
- remonty nawierzchni bitumicznych,
- usługi remontowe w zakresie usuwania awarii na drogach gminnych,
- dostawa niesortu bazaltowego o frakcji od 0 do 31,5 mm w 2016 r. na teren Sulechowa oraz do sołectw: Krężoły, Pomorsko, Brzezina k. Sulechowa, Klępsk, Obłotne, Cigacice, Kalsk, a w ramach Funduszu Sołectkiego do wsi Leśna Góra oraz Górki Małe,

- oznakowanie pionowe dróg gminnych,
- oznakowanie poziome dróg gminnych,
- zmiana stałej organizacji ruchu na skrzyżowaniu ulicy Warszawskiej z ulicą w starym przebiegu drogi krajowej nr 3 w Sulechowie,
- dostawa i montaż bariery energochłonnej typu SP-06/4 wraz ze słupkami oraz demontaż istniejącej – zniszczonej bariery wraz ze słupkami w obrębie skrzyżowania ul. Warszawskiej w Sulechowie,
- przeprowadzenie pomiarów natężenia ruchu drogowego na przejazdach kolejowo-drogowych w ciągu dróg gminnych na terenie gminy Sulechów oraz sporządzenie informacji niezbędnych do prawidłowego opracowania metryki przejazdu,
- zimowe utrzymanie dróg.

Przeprowadzone zostały także remonty wiat przystankowych na terenie Sulechowa, zlokalizowanych przy ulicach: Przemysłowa, 31 Stycznia, Odrzańska, Piaskowa. Dodatkowo, w ramach Funduszu Sołeckiego, wyremontowano wiaty w Cigacicach oraz w Łęgowie.

W ramach bieżącego utrzymania dróg gminnych poprawiony został stan techniczny dróg – wykonano remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych, wyrównano drogi gruntowe, usuwano na bieżąco awarie powstałe na drogach gminnych.

Ponadto, w celu należytego utrzymania oznakowania pionowego dróg, systematycznie przeprowadzane były kontrole oznakowania i w razie potrzeby jego elementy były wymieniane lub uzupełniane. Odnowione zostało także oznakowanie poziome na terenie miasta.

Wyżej wymienione prace wykonane w roku 2016 miały znaczny wpływ na poprawę bezpieczeństwa na terenie Gminy Sulechów.

VII. Wydział Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

W ramach realizacji zadań wynikających z programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” w 2016 r. w Wydziale Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska wykonano następujące działania zgodnie z wymienionymi w tym programie celami:

I) Bezpieczeństwo i porządek w miejscach publicznych

Powyższy cel osiągnięto poprzez następujące działania:

- w ramach pielęgnacji zieleni miejskiej przeprowadzano zabiegi polegające na usuwaniu drzew zagrażających bezpieczeństwu oraz prowadzono przycinki

suchych konarów na terenach poboczy dróg oraz terenach przyległych do zabudowy mieszkaniowej i placów zabaw,

- przeprowadzono prace polegające na usunięciu wywrotów oraz złomów drzew powalonych w wyniku zjawisk atmosferycznych (wichury),

- zlikwidowano gniazda szerszeni z miejsc, gdzie powodowały zagrożenie dla ludzi,

- w ramach utrzymania czystości zamontowano kosze uliczne na odpady oraz ustawiono ławki we wskazanych miejscach na terenach gminnych,

- wykonano prace polegające na usunięciu zakrzaczeń w miejscach publicznych, celem zwiększenia bezpieczeństwa,

- w ramach zapobiegania bezdomności zwierząt i zagrożeniom ze strony bezpańskich psów przekazywano bezdomne psy do schroniska w Nietoperku koło Międzyrzecza w ilości 70 szt., do adopcji trafiło ogółem 53 psów, z czego 7 przed przekazaniem do schroniska, na koniec 2016 roku w schronisku pozostawało 30 psów,

- w ramach ww. programu wysterylizowano 44 koty i 7 psów (sterylizacja i kastracja) w celu zapobiegania bezdomności zwierząt,

- do adopcji przekazano 44 koty,

- na interwencje Straży Miejskiej udzielano pomocy weterynaryjnej bezdomnym zwierzętom z terenu gminy poszkodowanym w wypadkach drogowych,

- na bieżąco dokonywano napraw urządzeń zabawowych na placach zabaw uszkodzonych na skutek dewastacji w tym szczególnie na terenie placu zabaw os. Konstytucji 3 Maja w Sulechowie,

- dokonywano wraz ze Strażą Miejską kontroli posesji prywatnych i terenów publicznych w zakresie przestrzegania ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, szczególnie w zakresie zanieczyszczania odpadami terenów publicznych oraz nielegalnego odprowadzania ścieków do rowów melioracyjnych,

- przeprowadzono akcję deratyzacji w terminie wiosennym,

- na bieżąco uprzątno tereny publiczne z porzuconych odpadów.

II) Bezpieczeństwo użytkowników dróg

- na bieżąco usuwano awarie na sieci kanalizacji deszczowej m.in. poprzez wymianę uszkodzonych krat wpustów deszczowych,

- w ramach umowy na utrzymanie zieleni usuwano zakrzaczenia i zadrzewienia ograniczające widoczność na skrzyżowaniach drogowych oraz kolidujące z infrastrukturą oświetleniową i istniejącymi liniami energetycznymi,

- na bieżąco uzupełniano i konserwowano oświetlenie drogowe placów i ulic,

- w miejscach wskazanych przez mieszkańców montowano oprawy oświetleniowe,
- na ciągach pieszych oraz terenach publicznych usuwano śliskości w ramach akcji zimowej,
- na bieżąco naprawiano zniszczone ciągi pieszo-jezdne będące drogami gminnymi,
- dokonano wymiany zużytych betonowych słupów oświetlenia drogowego i uzupełnienia brakującej oprawy oświetleniowych na ul. Armii Krajowej w Sulechowie,
- usunięto słupy oświetlenia drogowego wyłączone z eksploatacji na ul. Wojska Polskiego i ul. Brama Piastowska w Sulechowie.

III) Prewencja społeczna o szerokim zasięgu edukacji, poradnictwa i pomocy społecznej powyższy cel osiągnięto poprzez wykonanie następujących działań:

- budowanie placów zabaw i boisk sportowych dla zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w ramach czego:
 - wybudowano plac zabaw i wiatę rekreacyjną w Brzeziu k. Sulechowa,
 - wybudowano plac zabaw w Karczynie,
 - zakupiono siedziska sportowe na wyposażenie boiska w Bukowie,
 - zakupiono piłkochwyty w celu modernizacji boiska w Kalsku,
 - rozbudowano plac zabaw w Pomorsku,
 - wybudowano siłownię zewnętrzną w Kruszynie,
- zakupiono wyposażenie dla sal wielkich,
- zakupiono oznakowanie turystyczno-informacyjne dla Górzykowa,
- we współpracy ze Strażą Miejską prowadzono działania w zakresie egzekucji obowiązków właścicieli posesji dotyczących utrzymania czystości i porządku oraz utrzymywania na posesji psów,
- montowano i naprawiano tablice informacyjne na terenach wiejskich.

Wnioski:

W dalszym ciągu przewiduje się współpracę z Sulechowską Strażą Miejską oraz Policją w zakresie ograniczenia aktów wandalizmu oraz dewastacji urządzeń komunalnych na terenie Gminy Sulechów.

W ramach bieżącej kontroli urządzeń komunalnych oraz nadzoru nad firmami wykonującymi usługi w zakresie pielęgnacji zieleni i utrzymania czystości będą wykonywane prace remontowe.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami pracownicy Wydziału Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska będą przeprowadzali przeglądy

placów zabaw w celu zapewnienie bezpieczeństwa ich użytkownikom oraz przestrzeganie przepisów prawa w tym zakresie.

W celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników dróg publicznych planowana jest dalsza rozbudowa oświetlenia drogowego oraz montaż lamp w miejscach, w których ich montaż jest uzasadniony.

VIII. Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy.

Realizacja zadań programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” przez Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy w roku 2016:

1. Artykuły w Biuletynie Informacyjnym GS.
2. Informowanie lokalnych mediów o działaniach w zakresie programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”.
3. Wydział wspierał swoimi materiałami miejską Policję oraz straż miejską podczas wizyt w szkołach podstawowych na terenie Gminy.
4. Pomoc w organizacji konkursów w szkołach o tematyce związanej z bezpieczeństwem w ruchu drogowym, w drodze do szkoły itp.
5. Współpraca z seniorami z CUS w Sulechowie.
6. Współpraca z Policją w celu informowania mieszkańców gminy o zagrożeniach i akcjach informacyjnych lubuskiej Policji.

Powyższe działania mają bezpośredni wpływ na edukację związaną z bezpieczeństwem dzieci. Ponadto dbałość o bezpieczeństwo na drodze, w parku, w mieści i na wsi staje się normą zachowania, a nie obowiązkiem nakładanym w trakcie późniejszej edukacji. Bardzo trafną metodą promocji bezpieczeństwa są pogadanki w grupach przedszkolnych i wczesnoszkolnych prowadzone przez policjantów i strażników miejskich.

Planowane działania w roku 2017:

Takie, jak w roku 2016 r. z większym naciskiem na współpracę z komisariatem Policji i strażą miejską na bazie Biuletynu Informacyjnego oraz strony www.sulechow.pl. Informacje obecne będą również na profilu gminnego FB.

IX. Sulechowskie Przedsiębiorstwo Komunalne „SuPeKom” Sp. z o.o.

Realizując cele określone w programie „Bezpieczna Gmina Sulechów” Spółka nasza przedstawia informacje z przebiegu realizacji zadań w roku 2016 oraz plan działań realizowany przez poszczególne wydziały naszego Zakładu na rok 2017:

Wydział Wodociągów i Kanalizacji

W zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków – (stały monitoring dostarczanej wody, badania wody przez odpowiednie służby).

Dostawy wody pod kątem zabezpieczenia pożarowego.

Tabela eksploatacji wodociągu:

Lp.	wyszczególnienie	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)
			ROK 2012	ROK 2013	ROK 2014	ROK 2015	ROK 2016
wodociągi	woda pobrana z ujęć		1.357,7	1.276,0	1.239,7	1.365,5	1.324,2
	woda dostarczona (zużycie wody)	gospodarstwa domowe i indywidualne gospodarstwa rolne	763,5	756,4	744,6	743,2	766,7
		na cele produkcyjne	84,2	89	77,6	81,1	87,5
		pozostałe cele	120,2	120,9	111,2	120,0	126,9

Spółka, poprzez ten wydział, prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Na terenie gminy Sulechów, wydział eksploatuje sześć ujęć wody i dwie oczyszczalnie ścieków (Nowy Świat, Klępsk). Wszystkie ujęcia czerpią wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Stacja Uzdatniania Wody w Sulechowie posiada 6 studni głębinowych. Uzdatnianie wody polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Dobrej jakości woda poprzez zbiornik wody czystej=900 m³ i pompownię II stopnia dostarczana jest dla miasta Sulechowa, Kruszyny, Krężoń, Brzezia k. Sulechowa, Obłotna, Kijów, Głogusza, i opcjonalnie Cigacic, Górek Małych, Leśnej Góry, Nowego Światu.

Ujęcie wody w Górkach Małych posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie wody polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Dobrej jakości woda poprzez hydrofornię dostarczana jest do wiosek: Cigacice, Górki Małe, Górzynkowo, Leśna Góra i częściowo Nowy Świat.

Ujęcie wody w Brzeziu Pomorskim posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Woda uzdatniona, dobrej jakości, magazynowana jest w zbiorniku wieżowym o pojemności 150 m³, skąd grawitacyjnie zasila wioski: Brzezie k. Pomorska, Brody i Pomorsko.

Ujęcie wody w Klępsku posiada dwie studnie głębinowe. Uzdatnianie polega na odżelazianiu i odmanganianiu. Uzdatniona woda o dobrej jakości zasila wioski: Klępsk, Łęgowo i Okunin.

Ujęcie wody w Karczynie posiada trzy studnie głębinowe. Dobra jakość wody surowej umożliwia za pomocą zestawu hydroforów zasilanie wiosek: Buków i Karczyn.

Wydział Wodociągów i Kanalizacji realizując swoje zadania świadczy dodatkowo usługi w zakresie następujących prac:

1. Prace ziemne wykonywane Koparko - ładowarką i mini-koparką firmy JCB.
2. Wynajem agregatu prądotwórczego - przewoźny IVECO, niezbędnego w przypadku awarii sieci energetycznej.
3. Wynajem samochodu specjalistycznego do czyszczenia kanalizacji WUKO SCK4H, który w połączeniu z kamerą do monitoringu stanu sieci kanalizacyjnej jest w stanie zlokalizować niedrożność i ją usunąć.
4. Wywóz nieczystości płynnych.

Oczyszczalnia ścieków:

dla Sulechowa, zlokalizowana jest w obrębie wioski Nowy Świat. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna o bardzo nowoczesnych rozwiązaniach technicznych. Osad nadmierny powstały w procesie oczyszczania, po odwodnieniu na prasie komorowej, był odbierany przez firmę zewnętrzną TECHNIKA Sp. z o.o. z Poznania.

Tabela eksploatacji kanalizacji:

Lp.	wyszczególnienie	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³)	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³) ROK 2012	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³) ROK 2013	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³) ROK 2014	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³) ROK 2015	wykonanie w dam ³ (1 dam ³ = 1 tys. m ³) ROK 2016
kanalizacja	ścieki odprowadzone	od gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych	639,9	631,9	628	624,1	638,3

		od jednostek działalności produkcyjnej (przedsiębiorstw, zakładów przemysłowych, budownictwa, transportu itp.)	78,9	75,2	71,6	70,2	73,6
--	--	--	------	------	------	------	------

Pracownicy całodobowo utrzymują w ruchu sieć kanalizacyjną o długości 89,5 km, wodociągową 165,5 km., ponadto świadczą usługi w zakresie usuwania awarii wod-kan. W analizowanym okresie na terenie oczyszczalni ścieków dokonano wymiany oprogramowania komputerowego na kwotę netto 286 995,00 zł.

Wydział Usług Komunalnych

W zakresie swoich obowiązków realizuje zadania związane z oczyszczaniem miasta i utrzymaniem zieleni ma za zadanie dbać o porządek, czystość i estetyczny wygląd terenów gminnych, w tym również terenów zielonych, a w okresie zimowym utrzymywać chodniki w stanie umożliwiającym poruszanie się pieszych. Ponadto świadczy usługi wywozu nieczystości płynnych.

Oczyszczanie miasta

Oczyszczanie miasta polega na mechanicznym oraz ręcznym, oczyszczaniu ulic, chodników i placów, przystanków autobusowych i ich otoczenia, myciu wiat przystankowych, opróżnianiu koszy ulicznych, usuwaniu śmieci z trawników, skwerów, parków i poboczy dróg, porządkowaniu stawów i fontann, usuwaniu śliskości chodników podlegających sprzątaniu. Do wykonania prac używamy zamiatarki mechanicznej (ulice i duże place), a także dmuchawy, odkurzacze oraz tradycyjne szczotki ręczne (chodniki i trudno dostępne miejsca).

Świadczymy usługi oczyszczania dróg, chodników i posesji, również zlecone nam od Wspólnot Mieszkaniowych, osób prywatnych i zakładów pracy.

Utrzymanie zieleni

Utrzymanie zieleni to koszenie trawników, wykaszanie poboczy dróg gminnych, wygrabianie liści, porządkowanie i utrzymanie czystości alejek w parkach, sadzenie, ścinanie, odmładzanie i ogławianie drzew, frezowanie pni,

przycinanie żywopłotów, urządzenie, pielęgnacja i podlewanie rabatów, gazonów i skalniaków, urządzenie terenów zielonych.

Lp.	Wyszczególnienie robót	Jednostka miary	Ilość jednostek w ciągu roku
1	Opróżnienie na bieżąco koszy ulicznych	szt.	41 600,00
2	Utrzymanie na bieżąco czystości na chodnikach	100 m ²	33 540,48
3	Mechaniczne lub ręczne zmiatanie jezdni ulic gminnych	100 m ²	57 806,86
4	Utrzymanie czystości i porządku na przystankach autobusowych	szt.	1 512,00
5	Mycie wiat przystankowych	szt.	20,00
6	Porządkowanie stawów i fontanny	100 m ²	714,00
7	Porządkowanie posesji i podwórek gminnych oraz innych terenów w mieście	100 m ²	23 980,56
8	Utrzymanie czystości na drogach i placach na terenach wiejskich według wskazań Zamawiającego	100 m ²	27 485,17
9	Usuwanie śliskości wyznaczonych chodników	100 m ²	6 288,84
10	Wywóz odpadów komunalnych z terenów publicznych	m ³	350,00
11	Zabezpieczenie martwych zwierząt do czasu ich usunięcia przez uprawniony podmiot	szt.	110,00
Razem wartość netto			368 796,66
Lp.	Wyszczególnienie robót	Jednostka miary	Ilość
1.	Koszenie trawników z załadunkiem i wywozem skoszonej trawy	100 m ²	12 154,55
2.	Wygrabianie liści z załadunkiem i wywozem	100 m ²	3 878,16
3.	Porządkowanie i bieżące utrzymanie czystości alejek w parkach	100 m ²	1 200,00
4.	Przycinanie żywopłotów wraz z zebraniem i wywozem odpadów	m ²	42 273
5.	Koszenie trawy kosiarką rotacyjną	100 m ²	3484,00
6.	Wykaszanie poboczy dróg gminnych i innych terenów gminnych	100 m ²	6 865,00
7.	Urządzenie rabat i gazonów	m ²	1 300,00
8.	Pielęgnacja rabat i gazonów i skalniaków wskazań Zamawiającego	m ²	32 710,00
9.	Podlewanie rabat, gazonów i skalniaków	m ²	17 000,00
10.	Urządzenie nowych rabat, skalniaków (nasadzenia wieloletnie)	m ²	25
11.	Obsadzenie 3 wież kwiatowych i 7 kwietników	kpl.	1
12.	Pielęgnacja wież kwiatowych i kwietników wiszących	kpl.	1
13.	Urządzenie terenów zielonych wg wskazań zamawiającego	m ²	300,00
14.	Sadzenie drzew	szt.	50
15.	Ścinanie drzew na terenach gminnych bez użycia podnośnika	szt.	39
16.	Ścinanie drzew na terenach gminnych z podnośnika	szt.	27
17.	Pielęgnacja drzew polegająca na przycinaniu konarów i gałęzi, formowanie koron oraz likwidacja odrostów przy pniu	szt.	50
18.	Przycinanie drzew	szt.	80

19.	Frezowanie pni na terenach gminnych	szt.	50
Razem wartość netto:			259 258,61

Wywóz nieczystości płynnych

Wywóz nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych (szamb) odbywa się przy użyciu nowoczesnego samochodu asenizacyjnego, posiadającego zbiornik o pojemności 6,5 m³, spełniającego wszystkie wymagania w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz gwarantującego należyte wykonanie usługi.

Lp.	Rok	Ilość wywiezionych nieczystości płynnych m ³
1.	2013	4.302,00
2.	2014	4.093,50
3.	2015	3.616,00
4.	2016	4.385,00

USŁUGI POGRZEBOWE

Spółka zarządza i administruje cmentarzami komunalnymi w Sulechowie, Brodach, Łęgowie, Bukowie, Pomorsku, Klępsku, Kalsku i Mozowie. Prowadzimy szczegółową ewidencję osób zmarłych, pochowanych na tutejszych cmentarzach, administrujemy miejscami grzebalnymi oraz przyjmujemy opłaty przedłużające prawo do grobu (tzw. prolongaty).

Tabela pochówku zmarłych na administrowanych cmentarzach:

Lp.	Wyszczególnienie lokalizacja cmentarza	Liczba pochówków				
		ROK				
		2012	2013	2014	2015	2016
1.	Sulechów	162	177	162	169	166
2.	Pomorsko	4	10	12	5	8
3.	Kalsk	6	8	9	7	12
4.	Brody	7	10	9	11	8
5.	Klępsk	5	11	11	7	10
6.	Mozów	2	1	1	2	2
7.	Buków	6	10	3	0	7
8.	Łęgowo	4	4	3	4	2
RAZEM		196	231	210	205	239

Inne cmentarze w okolicy, gdzie nasi pracownicy świadczyli usługi pogrzebowe, takie jak:

Lp.	Wyszczególnienie lokalizacja cmentarza	Liczba pochówków		
		ROK		
		2014	2015	2016
1.	Cigacice	13		
2.	Kije	16		
3.	Trzebiechów, Podlegórz, Klenica, Smolno Wielkie	7		
RAZEM		43	73	73

Spółka w ramach usług pogrzebowych posiada dwa specjalistyczne samochody pogrzebowe marki „MERCEDES VITO” przystosowane do przewozu osób zmarłych.

W celu poprawy warunków pracy podczas trwania ceremonii pogrzebowych pracownicy mają na wyposażeniu windę pogrzebową do spuszczenia trumien do grobu oraz namiot „BALDACHIM”. W analizowanym okresie powiększono cmentarz komunalny przy ul. Nowej w Sulechowie.

Wykonano prace wyszczególnione w poniżej zamieszczonej tabeli.

Lp.	Wyszczególnienie	data	wartość netto
1.	grunt -cmentarz Sulechów	31.07.2016	234 305,36
2.	utwardzenie ciągu komunikacyjnego	31.12.2016	49 000,00
3.	sieć wodociągowa wewnętrzna	31.12.2016	12 137,89
4.	sieć kanalizacyjna	31.12.2016	34 454,72
5.	kolumbarium nr 1	31.12.2016	18 952,18
6.	kolumbarium nr 2	31.12.2016	18 952,18
7.	balustrady	31.12.2016	9 946,17
8.	ogrodzenie	31.12.2016	53 444,44
9.	ciąg pieszo-jezdny	31.12.2016	156 261,67
10.	nawierzchnia z kostki granitowej	31.12.2016	6 158,81
11.	gazony	31.12.2016	119 843,95
OGÓLEM			713 457,37

Wydział Usług Komunalnych

W analizowanym roku Spółka kontynuowała zadania zlecone przez Jednostkę wojskową 4408 przy ul. Wojska Polskiego 1 w Sulechowie, na wykonywanie prac związanych z:

1. Utrzymaniem czystości i porządku obiektów i terenów zewnętrznych.
2. Wycinką drzew, wykonaniem cięć pielęgnacyjnych w koronach drzew, wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych krzewów ozdobnych, założeniem trawnika, nasadzeniem krzewów ozdobnych, usunięciem odrostów, samosiejek i krzewów.

Prace te wykonują pracownicy Wydziału Usług Komunalnych. Wraz ze zwiększonym zakresem prac Spółka zwiększyła zatrudnienie o 9 osób.

Wydział Administracji i Zarządzania Nieruchomościami

Zarządca budynkami przeprowadza obowiązujące (pięcioletnie, roczne) przeglądy administrowanych budynków. Wszelkie remonty bieżące lub kapitalne zlecane są wysoko wykwalifikowanym firmom specjalizującym się w remontach budynków. Administratorzy na bieżąco monitorują podległe wspólnoty pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jak również innych użytkowników. Corocznie na zebraniach wspólnot mieszkaniowych omawiane są warunki bezpieczeństwa mieszkańców. Wszelkie zagrożenia usuwane są w ramach zgromadzonych środków finansowych danej wspólnoty. Ponadto, na życzenie wspólnoty, zarządca podpisuje umowy ubezpieczeniowe obejmujące polisy od zdarzeń losowych i odpowiedzialności cywilnej.

Spółka zarządza wspólnotami mieszkaniowymi:

ROK	Liczba zarządzanych wspólnot mieszkaniowych	Liczba lokali użytkowych w budynkach	Liczba mieszkań w budynkach	Liczba osób w budynkach	Powierzchnia eksploatacyjna w budynkach
	szt.	szt.	szt.	osób	m ²
2013	193	96	1.648	3.999	97.307,85
2014	194	95	1.669	3.914	97.211,25
2015	193	90	1.586	3.583	94.049,75
2016	191	95	1.580	3.456	93.928,87

W Wydziale Administracji i Zarządzania Nieruchomościami zatrudniamy wykwalifikowany zespół pracowników posiadających stosowne świadectwa kwalifikacyjne, licencje oraz uprawnienia budowlane.

PRZEGLĄD STANU TECHNICZNEGO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

W analizowanym okresie wykonano przegląd budynków administrowanych przez Spółkę. Wykonano przeglądy budynków kotłowni opalanych paliwem stałym i gazowym.

Praca społeczna osób skazanych.

Na podstawie Dziennika Ustaw Nr 98 poz. 634 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna, Zakład nasz nadzoruje skazanych w czasie wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne.

Są to prace, przede wszystkim w zakresie utrzymania ładu i porządku np. zbieranie śmieci, grabienie liści, wycinanie krzewów, wykonywanie drobnych prac budowlano-remontowych

Skazani odpracowali:

Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
974 godz.	797 godz.	668,5 godz.	2.795

ZAKUPY W ROKU 2016

Mając na uwadze poprawę warunków pracy oraz zwiększenie bezpieczeństwa naszych pracowników, dokonano w roku 2016 zakupów wyszczególnionych w poniższej tabeli na kwotę 486 498,85 zł

Lp.	Data	Wyszczególnienie	Liczba	Wartość zł.
1.	31.01.2016	samochód marki Citroen Berlingo FZI 61440	1	55.481,02
2.	29.02.2016	samochód podnośnik Nissan FZI 61872	1	264.180,50
3.	31.03.2016	pompa głębinowa	1	8.500,00
4.	31.03.2016	wodociąg brody	1	29.836,44
5.	06.05.2016	wodociąg Brzezie k/Sulechowa	1	58.500,00
6.	31.05.2016	automat myjący	1	4.990,00
7.	31.05.2016	pompa do przepompowni PS-8	1	48.500,00
8.	31.07.2016	monitoring do badania wycieków wody	1	5.516,00
9.	30.06.2016	sieć kanalizacyjna Kryszyna ul. syzyfowa	1	3.995,79
10.	31.07.2016	wodociąg Brzezie k/Sulechowa	1	6.999,10
OGÓLEM				486 498,85 zł

Reasumując nasza Spółka w bieżącym roku, w ramach programu „Bezpieczna Gmina Sulechów”, będzie kontynuowała zadania, które

realizowała w roku 2016 oraz jest gotowa przyjąć nowe zadania dla poprawienia stanu bezpieczeństwa mieszkańców miasta i gminy Sulechów.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja programu „Bezpieczna Gmina Sulechów” ma istotne znaczenie dla prowadzenia skutecznych działań mających na celu ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych. Zaangażowanie wielu instytucji i organizacji w realizację programu przynosi znaczące korzyści przekładające się na poprawę bezpieczeństwa oraz wzrost świadomości społecznej w zakresie umiejętności korzystania z poradnictwa, profilaktyki i przeciwdziałania przemocy. Rzetelne podejście do wykonywania codziennych zadań przez wszystkie instytucje zaangażowane w realizację programu, daje pożądane efekty i znacznie podnosi stan bezpieczeństwa mieszkańców gminy Sulechów.

Sprawozdanie zostało opracowane na podstawie sprawozdań cząstkowych przygotowanych przez poszczególnych realizatorów programu:

1. Piotr Grzelak – Komisariat Policji.
2. Mariusz Wójcik – Komendant Gminny Ochrony Przeciwpożarowej.
3. Krzysztof Sadowski – Straż Miejska.
4. Tomasz Furtak – Sulechowski Dom Kultury.
5. Łukasz Duch – Ośrodek Sportu i Rekreacji.
6. Elżbieta Colle – Ośrodek Pomocy Społecznej, Pełnomocnik ds. Uzależnień.
8. Barbara Szepelawa – Urząd Stanu Cywilnego, Sprawy Obywatelskie i Zarządzanie Kryzysowe.
9. Wojciech Sołtys – Wydział Spraw Społecznych, Oświaty, Kultury i Sportu.
10. Danuta Andruszkiewicz - Wydział Budownictwa i Zamówień Publicznych.
11. Marta Blicharska- Ciesielska – Wydział Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Ochrony Środowiska.
12. Edward Fedko – Wydział Pozyskiwania Środków Unijnych i Promocji Gminy.
13. Marek Lelito – „SuPeKom”.